

Déli Hírlap

A hánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
I., Bratlanu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

AZ ÁRTATLAN ZSUZSI

békebeli operetben zengi a kórus: Ki a hibás? Ki a hibás? Valahogyan ez a jelenet jut eszünkbe, amikor halljuk a francia parlamenti kórust, amint szintén a legkülönfélébb hangnemekben kérdi: Ki a hibás? Ki a hibás? Ki a hibás a háború kitéréséért és ha már nem tudták, vagy nem akarták megakadályozni a háború kitérését, ki felelős azért, hogy Franciaország ennyire készületlen volt és amikor már kiderült, hogy ellenállása hiábavaló, miért nem szüntették be nyomban az ellenségeskedéseket? A kérdésekre adott feleletek nagyon érdekesek. Nem azért, mintha valami szenzációs újságot lepleznének le számunkra, hanem mert olyan emberek erősítik meg azt, amit tudunk eddig is, akiknek hivatalos szerepük volt és nem jelentéktelen befolyásuk azokban az időkben, amikor a háború sorsa eldőlt. Így Laval helyettes miniszterelnök kijelentette, hogy nagyrésztben azokat terhel a felelősség, akik Franciaországot belekényszerítették a háborúba. Szervesen kiegészíti ezt a kijelentést Bonnet volt francia külügyminiszter nyilatkozata, aki szerint ő még tavaly szeptemberben is mindenáron meg akarta akadályozni a háború kitérését, de minden ilyen irányú kísérlete hajótörést szenvedett Anglia és Lengyelország ellenállásán.

Tehát Anglia és Lengyelország... Ésau és Jákob hangja és szörös keze... Mert, hogy Lengyelország egyedül nem mert volna szembeállni az akkor már köztudomás szerint is hatalmas felkészült Németországgal, az kétségtelen. Ott volt azonban mögötte Albion, keverte a kártyákat, gyártotta és osztogatta a garanciazeseteket, de mikor fizetésre került a sor, nem vállalta be ezeket az utványokat. Fizette vérrel, áldozattal, városok pusztulásával, százezrek halálával, országa megcsönkítésével. És a játék folyt tovább. A kidőlt játékos helyére mást ültetett Anglia. Mindig mást és mást. De észbe kaptak és nem vállalkoztak arra, hogy Anglia helyett folytassák az életre-halálra menő partit. És Anglia magára maradt és kénytelen a félelemtől reszkető kezeibe venni azokat a kártyákat, melyeket eddig csak mások számára kevert.

A kérdésre, hogy ki a hibás Európa és az egész világ mai háborús hejzétéért, megadták a választ a mostani francia kormány helyettes főnöke és az a volt külügyminiszter, aki kénytelen volt hadat üzeni a német birodalomnak. Megrendítő és felháborító, ha ma azt halljuk, hogy Franciaország nem akarta a háborút, Párisban meg akarták menteni a világ számára a békét, de ez lehetetlen volt, mert London akarta és követelte a harcot. Ha majd valamikor a mostani nagy háború befejezése után diplomaták és történetírók megállapítják a felelősséget a háború kitéréséért, úgy Laval és Bonnet nyilatkozatait, melyek a francia parlament nagy nyilvánossága előtt hangzottak el, súlyosan esnek latba. Ezekkel a nyilatkozatokkal a háborús felelősség kérdése tulajdonképpen már el is dönt.

És ha ez így van, felmerül a kérdés, miként volt lehetséges a sokat hangoztatott nagy és nemes demokrácia mellett, hogy Franciaországot akarata ellenére behajszolták ebbe az áldatlan háborúba? Demokratikus alapon megválasztott parlamentje volt, a képviselőknek meg volt a szólásszabadságuk, a nép akarata szabadon megnyilvánulhatott és mégis... És mégis kénytelennek érezte magát belemenni a háborúba annak ellenére, hogy az akkori külügyminiszter is ellenezte azt. Milyen demokrá-

cia lehet az és mit ér az ilyen demokrácia, milyen parlament lehet és mit ér az ilyen parlament, ha nem az történik, amit a nép képviselőiben akar, hanem amit egy idegen hatalom diktál? Ez a leplezés megdöbbentő színekben mutatja, hogy milyen is az a demokrácia, melynek megmentése érdekében áldozott fel Anglia milliókat, nemzeteket és országokat. A nyugati híres demokráciáról kiderült, hogy csak

kulissza volt, mely mögött nyugodtan meghúzódhattak a plutokrácia önző érdekei. Ezért a plutokrácia érdekeiért kellett vérezni lengyelnek, luxemburgiának, norvégnek, hollandusnak, belgának, franciának, angolnak, négernek, indusnak, kanadainak, ausztráliainak és a brit fogatlan oroszán minden gyarmatának és dominiunának. Ha a háborúnak semmi más eredménye nem lenne, mint az, hogy lerántotta a leplet erről a pénzeszsákok szolgálatában álló demokráciáról, akkor nem hiába vívták meg. Ezek után talán kinyílnak a szemek ott is, ahol eddig nem láttak, vagy nem akartak látni.

Elfogadta a francia kamara az alkotmány módosítását

Ciano gróf visszatér Berlinbe

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentesei

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: Ciano gróf, aki jelenleg a nyugati fronton tartózkodik, szerdán délelőtt tér vissza Berlinbe és valószínűleg még egy napot ott fog tölteni. Jólétesült német körökben kijelentették, hogy

Ciano gróf megbeszélései a német kormány tagjaival valamennyi háborús kérdésre és Európa új helyzetére vonatkoznak.

Az átmeneti nyugalom, amely jelenleg a fronton uralkodik, nem jogosít fel semmi találgásra. A harc további folytatását Anglia ellen és a felhasználandó módszereket, valamint eszközöket Hitler kancellár fogja megállapítani az olasz kormánnyal való teljes egyetértésben. Bizonyos, hogy ez a kérdés is a megbeszélés tárgyát fogja képezni.

Lelkesedéssel fogadták Ciano-t a német fronton

Rómából jelentik: A szerda reggel megjelent olasz lapok Ciano gróf olasz külügyminiszternek a volt francia hadszíntéren történt látogatásával foglalkoznak és kiemelik, hogy az ott állomásozó német csapatok határtalan lelkesedéssel fogadták a szövetséges tengelyhatalom államférfiát. Történelmi jelentőségűnek tartják ezt a tényt és a Vezér, valamint Ciano gróf találkozását.

A Corriera della Sera az európai és a világ közvélemény előtt igen nagy jelentőségűnek jelöli meg ezt a találkozást és az azt követő franciaországi szemlélet. Ez a látogatás és találkozás a két államférfi között megmutatja, hogy a tengely hatalmai minden fontosabb háborús korszak után és az új akciók megindítása előtt összhangba hozzák nézeteiket.

Az olasz külügyminiszter a Maginot-vonalban

Rómából jelentik: Ciano gróf a megszállott francia területen történt látogatása első napján első sorban a Maginot-vonalat tekintette meg. A Maginot-vonal bonyolult berendezkedését Wittmann német mérnök százados mutatta meg az olasz államférfiúnak. Ez a látogatás és az azon szerzett benyomások beigazolták milyen nagyértékű a német hadsereg felkészültsége és mennyire legyőzhetetlen és minden ellentállást legyőző a német támadóerő, nemkülönben pedig mennyire ismerték a német hadvezetőségnek a franciák egész védelmi berendezkedését és védelmi elméleteit, — ha egy ilyen kitünően megépített erődötmeget el tudtak foglalni. A Maginot-vonal második vonalá-

A franciaországi harcterek meglátogatása Olaszország és Németország közötti szolidaritás bizonyítéka, mert bár Olaszország nem volt aktív részese a kezdeti német támadásnak, de tekintélyes és eredményes módon foglalta le a francia haderő nagy részét, hogy azután saját maga is támadásba lendüljön az ellenség ellen. A birodalom éppen most kívánja megmutatni a világ közvéleménye előtt mennyire elismeri és nagyra értékeli Olaszország szolgálatait. Ciano látogatása franciaországi győzelem után és az angol hadjárat megindítása előtt záloga annak, hogy Európának és az emberiségnek egy új erkölcsi, anyagi és politikai megszervezése áll küszöbön: a tekintély, az igazságszeretet és a jóakarati együttműködés szellemében.

ban különböző szétszórta épült kisebb erődök vannak, amelyeket földalatti folyók kötnék egymással össze. Verdünnek tíz erődjét a világtörténelemben még nem látott gyorsasággal másfélméter alatt foglalták el a német összes fegyvernembeli harci egységek. Ciano Lotharingában a legnagyobb harci színhelyét a „Halottak mezejét” tekintette meg, majd innen Metzbe ment, ahol az ott állomásozó olasz csapatok tüdővölgyét. Weissberg német táborok adott az olasz külügyminiszternek felvilágosításokat a Daumont-erődnél lefolyt harcokról, amely harcok mindent átütő lendülete eldöntötte a háború sorsát. Ciano gróf hétfőn este szemleútjának kituduló pontjára tért vissza és kedden más irányban folytatja látogatását.

A francia alkotmány módosítása

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség közli Vichyből: Hivatalos francia közlemény szerint a Lebrun elnökele alatt összeült államtanács hetfőn este jóváhagyta az alkotmány módosításairól szóló törvényjavaslatot. A tervezet képviselőházi előterjesztésével Laval helyettes miniszterelnököt bízták meg.

Genfből jelentik: A francia rádió közölte, hogy Vichyben kedden délelőtt a francia kamara elfogadta a francia alkotmány módosítására vonatkozó javaslatot. A javaslat mellett 395 képviselő szavazott, míg ellene mindössze 3 képviselő adta le szavazatát.

Vichyből jelentik: A szenátus tegnapi ülésén Berard elnök kijelentette, hogy az egész francia nemzet hálás Petain marsallnak, mert kezébe vette az ország sorsának irányítását és megmentette a hazát az összeomlástól. Petain marsall tekintélye vitán felül áll.

Franciaország a flotta mentesítése nélkül nem kötött volna fegyverszünetet

Bernből jelentik: A Havas ügynökség közli: Azzal a brit propagandával kapcsolatban, amely igazolni kívánja az angol hajóhad eljárását a francia hajóhaddal szemben, jól értesült körökben az a vélemény alakult ki, hogy

az angol beállítás nem felel meg a valóságnak.

A francia kormány el volt határozva, hogy visszautasítja a fegyverszünetet, ha a flotta kérdését nem olyan módon oldják meg, amely mindkét félre nézve kielégítő, más szavakkal,

ha Németország ragaszkodott volna a francia flotta kiszolgáltatásához, akkor a fegyverszüneti egyezmény nem írták volna alá.

A fegyverszüneti egyezmény értelmében a francia flottát meg nem szállított francia kikötőbe irányították, hogy ott leszereljék és francia legénység ellenőrzése alá helyezték. Az angolok azt kérték, hogy a flottát angol kereskedelmi kikötőbe irányítsák, azonban a francia kereskedelmi hajók esete beigazolta, hogy mint ellenséges hajókat kezelték azokat és Anglia valójában birtokába akarta venni a francia flottát. Ha Franciaország engedett volna a német nyomásnak, ez szövegűst és a fegyverszüneti egyezmény be nem tartását jelentette volna. Az oráni flotta leszerelési állapotban volt, a kazánokban tűz nem égett és a legénység egy része szabadságot kapott. A páncéltoronyok is le voltak szerelve és a francia haditengerészet ténylegesen megkezdte hajóinak használatát kívülre való helyezését. Ez megfelelő biztosíték volt Anglia számára, de ugyanez az Anglia a katonai becsületet félre dobva, megtámadott egy védekezésre fel nem készült flottát és megölt védelem nélküli tengerészeket, sőt gépfegy-

Martinique sziget miatt angol-francia tengeri ütközet lesz

Tokióból jelentik: A Domei-ügynökség jelenti: Holland-Nyugatindia környékén a Karaibi tengeren az elkövetkezendő napokban nagy tengeri ütközet fog lejátszódni angol és francia hadihajók között. Egy francia páncélos hajó már el is indult, hogy megerősítse a Martinique-sziget állomásozó francia hadiflottát.

Leártóztatták az angolok Egyiptom vezérkari főnökét

Newyorkból jelentik: Lundeir szenátor nagyobb rádióbeszédet mondott arról, hogy Anglia Egyiptomot is háborúba akarja sodorni. Lengyelországot, Norvégiát és Belgiumot Anglia már feláldozta saját érdekeinek, mert a szigetországban sohasem törődtek kis nemzetek sorsával, mikor magánérdekek megvédéséről volt szó.

Kairóból jelentik: A Német Távirati Iroda közli, hogy a brit hadsereg kérte Adis al Mafri egyiptomi vezérkari főnök állásából való elmozdítását. Ehelyett azonban a vezérkari főnököt csupán szabadságra küldték. Emiatt két angol tiszt letartóztatta Adis al Mafrit és 48 órai fogvaság után, csak Faruk király személyes közbenjárására helyezték szabadságra.

AZ IR SZABAD ÁLLAM NEM FOGAD EL ANGOL VEDELMEI

Newyorkból jelentik: A Newyork Times dublini tudósítója De Valera ír államelnökkel folytatott beszélgetést és ennek során De Valera kijelentette, hogy Írország minden körülmények között fenn fogja tartani semlegességét. Azt az angol javaslatot, hogy Írország és az ulsteri tartomány közösen fegyverkezzenek és

OK VAN AZ ALKOTMÁNY MÓDOSÍTÁSÁRA

Vichyből jelentik: A francia kamara a kedd délelőtti ülésen a következő kérdésre szavazott: A képviselőház kijelenti, hogy ok van az alkotmánytörvények megváltoztatására.

Ezt a javaslatot, mint már ismeretes, 395 szavazattal, 3 ellenében megszavazták.

Az ülésen jelen volt Reynaud volt miniszterelnök is.

A határozati javaslatot annak előadója okolta meg és utalt arra, hogy a vitára szerdán kerül a sor. Elfogadták Laval ama javaslatát is, a mely szerint

a képviselőház és a szenátus szerdán tart ülést,

amelyen Laval fog felvilágosításokat adni az e tárgyban hozzáintézendő kérdésekre.

verrel lötte azokat a francia tengerészeket, akik a mentőcsónakba szálltak.

A FRANCIAK HELYZETE NAGY-BRITANNIÁBAN

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy hétfő estétől kezdve

a Nagy-Britanniában élő franciákat, mint idegeneket fogják kezelni, de nem mint ellenséges alattvalókat.

Mindazok, akik biztosítékot nyújtanak a hatóságoknak, hogy a szövetségesek ügyét kívánják támogatni, különleges elbánásban részesülnek. A francia állampolgárokra ugyanazok a korlátozások vonatkoznak majd, mint az idegenekre, azaz kötelesek lesznek elotlani a világítást, nem tarthatnak kérekrápi, vagy autót csak akkor, ha különleges engedéllyel rendelkeznek. Ugyancsak nem kereshetik fel azokat a területeket, amelyek idegenek számára tilosak, illetve csak akkor, ha különleges igazolvánnyal rendelkeznek.

SZABADON KELL BOCSÁTANI A NÉMET POLITIKAI FOGLYOKAT

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelenti: A wiesbadeni fegyverszüneti bizottság tárgyalásai során a német bizottság közölte a francia tárgyalókkal, hogy a francia kormány köteles a legrövidebb időn belül szabadon bocsátani azokat a németeket, akiket a német birodalom javára történt cselekedetek miatt tartóztattak le. A szabadon bocsátás állampolgárságra való tekintet nélkül kell, hogy megtörténjen, tehát a letartóztatott elszázi németeket is szabadlátra kell helyezni.

közösen biztosítsák határaik védelmét, nem lehetett elfogadni mindaddig, amíg az ulsteri parlament London utasításait követi.

ANGOL TILTAKOZÁS A SVÉD KÜLÜGY-MINISZTERIUMBAN

Stockholmból jelentik: A stockholmi angol nagykövét tiltakozott a svéd külügyminisztériumban amiatt, hogy Németországnak megengedték a Norvégiába való élelmiszert szállítást, valamint német katonák átutazását. A svéd külügyminisztériumban kijelentették, hogy ez a tiltakozás nem volt hivatalos jellegű és azzal az egyszerű ténnyel be is fejeződött, hogy az angol nagykövét látogatást tett a külügyminisztériumban.

Ceutánál angol-francia tengeri ütközet folyik

Madridból jelentik: Gibraltár a legnagyobb idegességben él. Ágyúörgések és bombázások zaja hallatszik szüntelenül. Az angol hatóságok lövészárkok készítését rendelték el. A gibraltári kikötőből

Petain tábornagy hozza meg az új francia alkotmányt

Vichyből jelentik: A francia rádió jelenti, hogy a nemzetgyűlés által megszavazásra kerülő törvény egyetlen szakaszról álló és a következőként hangzik:

A nemzetgyűlés a francia köztársaság kormányának, amely Petain tábornagy legfőbb irányítá-

kifutott angol flotta egységek Gibraltárba érkezett hírek szerint Ceutánál és Algecirasnál összeütköztek a francia flotta hajóival és a hatalmas arányú tengeri ütközet még mindig folyik.

sa alatt áll, minden hatalmat megad, hogy a francia államnak egy, vagy több szakaszról álló alkotmányt adjon. Ez az alkotmány a munka, a család és a haza jogának védelmében épül fel és azt azok a törvényhozó szervek fogják ratifikálni, amelyeket maga az új alkotmány létesít,

ELLENSÉGES REPÜLŐK BOMBÁZTAK GIBRALTÁRT

Londonból jelentik: Mára virradó éjszaka Anglia nyugati és déli, valamint Skócia északi partjai mentén ellenséges repülőgépek jelentek meg és bombákat vetettek a partok mentén lévő épületekre, de nagyobb károkat nem okoztak. Hír szerint Gibraltár felett nagy magasságban újból idegen repülőgépek jelentek meg és bombákat vetettek az ottani kikötőbe ismét visszatért angol tengeri haderő egységére.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli: Az Arandora Star nevű hajó elsüllyesztése során 143 német és 470 olasz veszítette életét. Az Arandora ellenséges internáltakat szállított.

Megtámadták az angolok a Richelieu francia hadihajót

Londonból jelentik: Az angol tengerészeti miniszter az angol alsóház keddi ülésén bejelentette, hogy a Richelieu francia páncélos csatahajót a francia keletafrikai Dakar kikötőjében az angol haditengerészet egységei megtámadták. A vizalatti bombákkal és ágyúttűzzel intézett támadás eredményes volt, amennyiben a Richelieu fél oldalra dőlt és a hajó fara meglehetősen mélyen a vízbe süllyedt.

ÖTVEN TANKOT VESZÍTETEK AFRIKÁBAN AZ ANGOLOK

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás közli, hogy az északafrikai brit haderő az utabbi napokban Kyrenaika tartományba legalább 50 tankot vesztett. Az olasz repülőgépek bombázták a kenyai repülőteret és katonai berendezéseket, veszteségeket okozva az ellenségnek. A brit repülőgépek az abessziniai Massaua és Direndaura helységeket támadták meg, a kár azonban jelentéktelen.

Rómából jelentik: Az olasz nagyvezérkar tegnap adta ki az első veszteséglistát, amely 777 halott nevét foglalja magában. Ezek az alpesi fronton eztek el. Keletafrikában 42 katonát halt hősi halált. A sebesültek száma 24821 eltűnt 315 katonát.

TÖBB, MINT 150 EZER TONNATARTALMÚ ANGOL HAJÓ SÜLLYEDI EL AZ UTÓBBI HÉTEN

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállás közli: Hans Gerick Stuckauer hadnagy vezetése alatt álló tengerallattjárónk

56.450 tonna irtartalmú kereskedelmi hajót süllyesztett el.

Ugyancsak elsüllyesztette a Clyrding nevű felfegyverzett 16.500 tonna nagol kereskedelmi gőzöst. Június 28-án jelentettük, hogy egy tengerallattjárónk 38.000 tonna hajótért süllyesztett el. A most befutott tengerallattjáró parancsnoka, Knorr főhadnagy jelenti, hogy

az általa elsüllyesztett hajótér 40.311 tonna.

Az Anglia felett működő légi haderőnk a parti városokon kívül szénbányákat, repülőtereket és hadiipari üzemeket bombázott Belfast, Aryan, Kyrow-Island, Cardway, Harwick és Billing közelében.

A La Manche csatornában 5 gőzöst és egy torpedórombolót rongáltunk meg.

Több ellenséges repülőgép támadását eredményesen visszavertük.

1940. július 11.

Crainic Nichifor propagandaügyi miniszter üdvözlése az olasz népnevelési miniszterhez

Bucurestiből jelentik: Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter a következő táviratot küldte Alessandro Pavolinének, az olasz népnevelésügyi miniszternek:

— Ataikor az Integrálisan nacionalista és az új európai orientációra átszervezett Románia propaganda minisztereként hivatalomat átvesszem, első gondolatom, hogy nagyméltóságodnak, aki a Duce zsenialitásának szellemében csodálatos és óriási eredményeket mutatott fel a fasiszta rendszerben, üdvözlétemet küldjem. Mussolini Itáliájának barátja és csodálója vagyok és ennek az Olaszországnak az ismeréséért és megbecsüléséért komoly munkát fejtettem ki hazámban. Kívánom Olaszország nagysá-

gának üdvözlését, a Duce kiváló hadseregének győzelmeit és excellenciádnak őszinte barátsággal vagyok híve

Nichifor Crainic.

A táviratra a következő válasz érkezett Rómából:

— Szívem mélyéből és meleg barátsággal köszönöm Excellenciádnak köszöntését és boldog vagyok, hogy ilyen kitünő egyéniség jutott e magas megbízáshoz, ahol kétségteljesen maradandót és eredményeset fog alkotni. Őszinte baráti kézzorítással

Alessandro Pavolini.

Besarábia egészségi feljavulása a román imperium alatt

Cáfolat a Tass ügynökség híreire

Bucurestiből jelentik: A Tass szovjet távirati ügynökség Besarábiára, de különösen az ottani egészségügyi viszonyokra vonatkozóan különböző híreket hozott forgalomba. Ezeknek megcáfolására és a tényleges helyzet megismerésére, az alábbi hivatalos kimutatást közlik a nyilvánossággal:

„Besarábia 1918-ban, a Romániához történt csatlakozáskor, egy sorsára hagyott vidékhez hasonlított és az idehelyezett orosz köztisztviselők úgy érezték, hogy a származásuk miatt nem lehetnek ott. Ebben az esztendőben ezen a területen 2 millió 750 ezer ember lakott, míg 1937-ben a lakosság száma már 3 millió 110 ezer 654 főre szaporodott. 1918-ban Besarábia 26 egészségügyi központra volt felosztva, mindössze 25 kórházzal és 1300 ágygal. A fo-

ly esztendőben viszont már 76 kórháza van ennek a tartománynak. A kórházakban 342 orvos fejt ki tevékenységet, akik mellett 257 ápoló működik. A kórházakon kívül számos egészségügyi rendelőt is felállítottak és ezekben több, mint 115 ezer ingyenes, rendelőst végeztek, de ugyanilyen nagyszámú beteget kezeltek magánlakásban is. A rendkívül nagymérvű egészségügyi akció eredményeképpen sikerült a cárizmus alatt dühöngő kiütéses tifuszjárványt csökkenteni. 1919-ben a tifusz-betegek száma még 56 ezer volt, míg 1938-ban mindössze 2234 tifuszos megbetegedés történt. A halálozási arányszámot 25,8 százalékról 19,2-re csökkentették 1938-ban és végül a születések 11,7 százalékkal emelkedtek“.

A céhek ragaszkodásukról biztosították az új munkaügyi minisztert

Bucurestiből jelentik: Az összes foglalkozások céheinek képviselői kinevezése alkalmával üdvözlötték Ghitescu Stan munkaügyi minisztert és a hozzája intézett emlékiratban rendületlen ragaszkodásukról biztosították a Nemzet Pártját. A munkaügyi miniszter a céhek képviselőinek adott válaszában

kifejtette, hogy a kormány programja szerint az ipari és kereskedelmi üzemek mind erősebb román jellegű kívánja kidomborítani, minden kérdésben a céhek képviselőivel kíván tanácskozni és teljes összhangot óhajt létrehozni a gyárvállalatok és a munkásság között.

A belügyminiszter szigorú rendelete a totalitárius politikai rendszer megóvása érdekében

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium az ostromállapotról és az állam rendjének védelméről szóló törvények alapján a következő rendeleteket bocsátotta ki:

1. Tilos az állam belső politikai rendje, a totalitárius és nacionalista állameszme ellen
- a. élő szóval, vagy írásban agítani és olyan értelmű propagandát kifejteni, amely az ország

politikai rendszerének és beállítottságának megváltoztatására törekszik,

- b. tilos titkos társaságokat alakítani a fenti cél szolgálatában
- c. már feloszlatott régi egyesületeket visszaállítani, vagy fenntartani,
- d. minden olyan tett elkövetése tilos, amely diszkreditálja az állam törvényeit és belső életét.

Anglia negatív választ adott a japán jegyzékre

Tokióból jelentik: Japán külpolitikai körökben nagy meglepetéssel fogadták az angol kormány negatív választ, amelyben a Csang-Kai-Seknek küldendő fegyverszállítás megszüntetésére vonatkozólag nem adott biztosítékot. Japánban úgy látják, hogy Anglia elvesztett presztizsét Európában, de azt is észlelik, hogy Anglia és az USA együtt dolgoznak, így tehát a japán hadseregnek fel kell készülnie. Arita külügyminiszter is kezd veszíteni népszerűségéből, mert túlságosan hiszékeny az angol és amerikai diplomáciaival szemben.

Tokióból jelentik: Új munkásszervezet alakult Japánban, amely végérvényesen megszünteti a szindikalizmust. Munkások a hazának s a haza szolgálatában álló iparnak kívánnak dol-

Hat órán át tanácskozott Papan a szovjet követvel

Istanbulból jelentik: A Stefani-ügynökség jelentése szerint Terentiev ankarai szovjet nagykövet és von Papan német nagykövet között a megbeszélés hat órán át tartott. Terentiev ezután Moszkvába utazott.

(Rador.)

A kamaracékes kalandot hajszol Nicoletti Szuzi és Breuer Siegfried az Anyai szeretett című Ufa-film egyik jelenetében.

Teleki Pál magyar miniszterelnök és Csáky külügyminiszter Berlinbe utaztak

Budapestről jelentik: Hivatalosan közlik, hogy Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter hivatalos látogatásra a német fővárosba utaztak.

A Rador szerint jól értesült politikai körök szerint Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter németországi utazása hivatalos jellegű. A magyar államférfiak Münchenben találkoznak a német politikai élet vezetőivel.

Egyes külföldi hírek cáfolata

Bucurestiből jelentik: A budapesti lapok napok óta riasztó sajtóhadjáratot folytatnak Románia belső helyzetéről, különös tekintettel az Erdélyben élő kisebbségekre. Azt állítják, hogy a román állam részéről veszélynek és fenyegetésnek van kitéve a magyar kisebbség, anélkül azonban, hogy tényleges adatokat hoznanak fel. Ezenkívül a budapesti lapok fantasztikus híreket közölnek arról is, hogy a román hatóságok részéről a romániai kisebbségek üldözéseinek és kellemetlenségeinek vannak kitéve. Könnyű megérteni, hogy ez a sajtóhadjárat Románia és Németország között nézeteltéréseket akar felidézni éppen akkor, amikor országunk a barádsághoz való közeledés politikáját folytatja. Ez az ármánykodás azonban nem vezet célra, mert Németországban teljesen tisztában vannak azzal a bánásmóddal, amelyben nemcsak a német kisebbség, hanem Romániában élő valamennyi kisebbség részesül.

Aknazárral vették körül a Panama csatornát

Washingtonból jelentik: Az amerikai tengerészeti hatóságok a Panama-csatorna egész környékét többszörös aknazárral vették körül. Jelenleg kifőlt parti őrség őrködik, hogy a kereskedelmi hajózást némiképpen biztosítsák.

CRAINIC NICHIFOR propaganda miniszter a nemzeti sajtó feladatairól

Miniszteri exozé a fővárosi sajtó képviselői előtt

Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztériumban a napokban megjelentek a bucarestii sajtó vezető férfiai, akik tisztelgtek Nichifor Crainic propagandaügyi miniszternél. A miniszter a bucarestii sajtó megjelent képviselőivel tanácskozást folytatott és ennek során a következő beszédet mondotta:

Végtesen örülök ennek az első találkozásnak a bucarestii sajtó képviselőivel. Itt állok Önök előtt, mint hazánk nemzeti propagandájának főnöke — lévén ez most ideiglenes foglalkozásom — ugyanakkor azonban mint a sajtó munkása, mint közíró, akinek ez egy életen át volt állandó élethivatása. Ez a két körülmény fűz most Önökhöz engem uraim és kijelenthetem, hogy az a nézetem:

nem ismerem előkelőbb és magasabbrendűbb hivatást, mint nap-nap után közölni eszméinket, nevelő eszményeinket és a hazaszeretettől fűtött érzéseinket

a nagyközönséggel mindig és mindenkor a nemzet érdekében. Amit tennünk kell a magunk életében, a munkaasztal mellett, a haza szent érdekében: az a mi nacionalista kormányunk

Az állam és a sajtó együttműködése

— Az utolsó események, amelyek lezajlottak elengedhetetlenül tették a cenzurát, mert az úgynevezett liberális-demokráciáról a totálítás szellemére való átállítás magától történik ugyan, de ehhez bizonyosmértű fegyelmesség szükséges. A nemzeti sajtó tényleges munkatársa az államnak és az egységes államgépzetnek és a kormánynak alappillére. Az új rendszer a Nemzet Pártján épül föl és mint azt pártunk vezérkari főnöke Gigurta miniszterelnök úr mondotta, a sajtó és az állam közötti együttműködés két módon történik:

1. Az újság igazi propagálója az új államéletnek és kihangsúlyozója annak az elhivatásnak, amit a nemzeti államvezetés betölt.
2. Nemzeti szellemből fakadó cselekedetekre és tevékenységre való buzdítás és nemkülönben a nemzeti érdekből fakadó bírálat.

Capitol-ban A fekete párduc

Izgalmas dzsungelfilm, érdekesítő kalandokkal és élményekkel. — Főszerepekben: Frankie Thomas, Frances Robinson, Pat O'Brien

APOLLO

DEANNA DURBIN legújabb nagysikerű vigjátéka:

Ha a lányok megnőnek

Kitűnő vigjáték. — Szereplők: Felix Bressart, Nan Grey, Helen Parish. — Az előadás kezdete a nyári moziban este pont negyed 10 órakor.

programja, ez ennek a kormányprogramnak parancsszava.

— Abban az új rendszerben, amelyet őfelsége teremtett meg, csak a főtzgyökere románoknak van meg az a joguk, hogy a román nemzethez beszéljenek. Az a sajtó, amelyet a zsidók kölcsonzött nyelven írnak, csak az ő fajuk gondolatait fejezi ki, amelyek számunkra bomlasztóak. Így tehát a román sajtót nem vezethetik zsidók, a románok által vezetett román újságoknál pedig a zsidó munkatársak nem helyenvalók. Ami a többi nemzeti keresztény kisebbségeket illeti, ezeknek meg van a maguk sajtója, amelynek működése tökéletes összhangban kell legyen az állam magasabb érdekeivel. Azok az elvek, amelyeket itt kifejték, összhangban állnak Gigurta kormányelnök úr nézeteivel és a nacionalista kormány programjával.

A programunk a sajtó életében: a tisztaság, a tisztesség és az igazság.

Ennek a népek nemzeti sajtóval kell rendelkeznie, amely az állam tekintélyét alátámasztja.

— Tudom uraim — folytatta Nichifor Crainic beszédét —, hogy két fő panaszuk van. Az egyik a cenzura, a másik a hirdetések ügye.

— Lejárt a kárhoztatott román demokrácia korszaka. A mostani súlyos és komoly idők azt kívánják, hogy nyomjuk el magunkban a súlyos csapás teremtette fájdalmat és tekintünk el a vádak felsorolásától.

A belső bosszú kihangsúlyozását e pillanatban háttérbe szorítja az állam magasabb és imperatív érdeke.

Fájdalmunk csupán önmagunké. A kormány építő munkát kíván végezni. A politikai pártok torzalkodó korszaka letűnt. Nagy problémáink megoldása közepette: — mint jelesen a nemzeti propaganda ügye, — nem beszélünk a tegnapi hibáiról. Ha egyes újságok bíráltak is bennünket, ha hibákat is követtek el, ha egyes újságírók tévedtek, nem aláírásaikkal jegyzett cikkeikben tették, hanem kényszerű eszközei voltak a munkaadónak.

Az állami tekintély, az igazságérzet és a románság közötti tántoríthatatlan testvériség kell jellemzője legyen nemzeti politikánknak.

— A második panasz, amely az urak részéről

A nemzetközi békéért hozott áldozat

— Váratlanul szakadt hazánkra egy óriási csapás. Nagy és méltóságteljes önmegtartóztatással viseltük és viseljük el ezt. Ez azonban távolról sem jelemtett gyávasságot, hanem

a nemzetközi helyzetnek hozott felbecsülhetetlen áldozatot.

Ez az áldozat 2.500.000 román szakított el tőlünk és ezt az áldozatot meghoztuk a Balkán békéje érdekében és ama nagy európai hatalmak érdekében, akik e percben háborúban állnak. Tévednek, akik azt hiszik, hogy a román nemzetnek ez a hatalmas áldozata egyben az életéről és az élethez való jogról való lemondást is jelenti. Mi már voltunk ilyen súlyos helyzetben. A román nemzet ősi földjén kétezer esztendeje él és ellenállott minden vikarnak.

— Jelenleg a nemzeti irányzat uralma jött el hazánk életében. Ez az irányzat a román népi szellemből és történelmi hagyományokból fakad, tartósan és a múlt példáira támaszkodva.

A Magyar Népközösség kiküldötteinek bucsulátogatása Dragomir Silviu dr. távozó kisebbségi miniszternél

Bucurestiből jelentik: A kamara és szenátus ülésére a fővárosba érkezett magyar képviselők és szenátorok megbízásából Bánffy Miklós és Szász Pál felkereste dr. Dragomir Silviu távozó kisebbségi minisztert. A küldöttség a Magyar Népközösség egész vezetősége nevében köszönetet mondott dr. Dragomir miniszternek, kisebbségi ügyeink megoldása érdekében kifejtett

tett jóindulatú tevékenységéért. Dr. Dragomir miniszter működése alatt engedélyezte a kormány a Romániai Magyar Népközösséget és jelentős része volt abban, hogy a romániai magyarságnak ez a szervezete azóta is zavartalanul működik tovább a romániai magyarság kulturális, gazdasági és szociális céljainak megvalósítása érdekében.

felmerülhet, a hirdetések kérdésének ügye, amellyel elégedetlenek voltak és amelyet sürgős tanulmányozás után hiszem teljesen megnyugvásra fogok megoldani. A nemzeti propaganda és a sajtó között a legszorosabb baráti viszonyoknak kell fennállnia.

— Üdvözlöm, román testvéri üdvözléssel és kollegiális melegséggel kollegáimat, a sajtó képviselőit. A mai nap eseménye: a mi első találkozásunk nyújtja a román nép számára a biztosítékot, hogy olyan nemzeti szellemű tisztaszándékú és hazafiaságtól fűtött sajtója lesz, mint amelynek a múltban olyan kitűnő képviselői voltak, mint Eminescu Mihail és Octavian Goga.

A propagandaügyi miniszter nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után a megjelent bucarestii sajtóelőlelések nevében Ion Lugojanu biztosította a minisztert a sajtó támogatásáról, majd megállapodtak, hogy emlékiratot terjesztenek a miniszter elé, az összes elintézésre váró problémákat illetően.

A PROPAGANDAMINISZTER BESZÉDE A KÜLFÖLDI LAPTUDÓSÍTÓKHOZ

Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter ma délután négy órakor fogadta a miniszterumba a külföldi nagy lapok sajtó- és távirati ügynökségeinek képviselőit, akik előtt a következő beszédet mondotta:

— Mint a nemzeti propaganda vezetője üdvözlöm Önöket, én, aki ifjúságomban hosszasan működtem a román távirati iroda tudósítójaként Németországban. Saját tapasztalatomból ismerem tehát azokat a nehézségeket, amelyeket Önöknek le kell győzniük, hiszen vendégként dolgoznak egy idegen országban. Itt írnak nagy ügynökségeik és vilálapjaik számára, olyan orgánumnaknak, amelyeknek nemzetközi sulya van, — de tapasztalatból tudom, hogy

minden önök elől tornyosuló nehézség örömmé változik, ha az igazság útját követik.

Önök uraim — folytatta a miniszter, — egy szép és vendégszerető országban dolgozhatnak, mint a mi hazánk, Románia. Országunk e percben komoly időszakot él át, amiről most nincs helye beszédeknek.

— De az Önök szeme, uraim, lásson meg minden fontosat, ami az eseményekben megmutatkozik. Tudjanak éles határvonalat vonni a valóság és a hazugság között és ugyanakkor különböztesse meg a látszatot a való helyzet-től és soha

ne adjanak hitelt a hazugság szárnyán repülő rosszakaratból táplálkozó propagandának,

amelynek egyetlen célja a diszkreditálás. Itt élnek közöttünk uraim, az állami propagandaintézmény közvetlen közelében. Mérjék le ama „bizonycs” rosszakaratú propaganda hazugságait és állítsák vele szembe a mi békés építő munkánkat.

Az eddigi demokratikus Románia államrendezése eltűnt.

A mi külpolitikánk irányvonala a földrajzi és gazdasági hagyomány alapján román parancsszó.

— Mi, ennek a kormánynak képviselői, a külföldi sajtótól tárgyilagosságot, szeretetet, igazságot és a helyzet mindenkor megértését kérjük. Az Önök nemcsak hivatását uraim mindenkor nagyrabecsültem, hiszen ezt valamikor én is űztem. Szeretettel várom azoknak a munkáját, akik tárgyilagosan működnek és hazánk iránt rokonszenvet éreznek.

Mindannyian egy nagy hivatás keretében dolgozunk: egy új rend épületének alapköveit rakjuk le,

egy új irány megépítésén dolgozunk, amelyen az új európai élet elindul. Ennek a helyzetnek megértésében és átérésében igaz barátsággal üdvözlöm Önöket.

Izgalmas kalandregény volt a hősi halált halt Balbo tábornagy élete

Most, június 5-én volt még csak negyvennégy éves, de már kilenc év óta tábornagy volt, a légi erő tábornaga. Csoda-e, ha az olasz ifjúságnak, Mussolini után, nem volt nagyobb bálványja, mint ez a fiatal katona, aki most vérrel pecsételte meg azt az életvét, amelyet 1933-ban megjelent „Napló”-jában így fogalmazott meg:

— Az előjárónak első kötelessége az, hogy ugyanazoknak a veszélyeknek tegye ki magát, mint az alárendeltel, sőt, ha módjában van, még nagyobbakat is vállaljon magára...

Kész regény az a fiatal élet, amelyet Italo Balbo élt. Ferrara mellett egy kis faluban, Quartesanában született 1896-ban. Gimnazista, hetedik osztályos, amikor Grácban egy olasz irredentistát, Mario

Sterlet öt évi börtönrre ítélték. Ferrarában is nagy tüntetések folynak, a városi színházban tiltakozó gyűlés van s egy fiatal szónok, Italo Balbo ragadja magával a közönséget lángoló szavaival. Amikor meg a nyolcadikba jár, Albániában lejárászik a Wied-féle trónkíséret. Az olasz ifjúság, az olasz kormány ellenére, hirtelen puccsal Itália számára akarja megszerezni Albánia földjét. Balbo megszökik hazulról s beáll abba a garibaldista légióba, a mely át akar kelni az Adrián, hogy erőszakkal szerezze meg Olaszország számára a Mare Nostrum-ot. A légiót nagynehezen leszerelik. Balbo visszakerül, de már nincs maradása az iskolában. Beáll gyakoroltnak egy kis ferrarai bankba.

Ekkor tör ki a világháború. Mussolini kilép a szociáldemokrata pártból és megindítja az Olaszország hadbalépését sürgető „Popolo d'Italia”-t. A kis bankfiú lelkes cikket ír Oberdankról, az osztrákok által kivégzett olasz irredentistáról. Mussolini felfigyel erre a fiatal ferrarai gyerekre. Nevét feljegyzi noteszébe, ahová azokat írja be, akiket majd felhasználhat a maga eszméinek végrehajtására.

A történelem tréfája

1918. május. Olaszország hadbalép az antant oldalán. Balbo még nincs egészen tizenkilenc éves, de önként jelentkezik a frontra. Egy év múlva hadnagy. Vitázni viselkedik, már három kintütetése van, de unja a lövészárkot. A repülőkhöz jelentkezik. Beosztják a torinói repülőiskolába. S vannak még a történelemnek tréfái: tíz nap múlva visszavezénylik sorcsapatához, mert alkalmatlan a repülőszolgálatra az az ember, aki másfél évtized múltán az olasz repüléstől első tábornaga s aki úgyszólván a semmiből teremtette meg a világ első helyén álló olasz légi flottát!

Amikor a háborúnak vége, Balbo is leszerel s néhány hétre újra visszamegy a kis ferrarai bankba, frásztala mellé. De már rövid idő múlva lapot alapít és pedig Udinében, a „zöld lángok” hivatalos lapját. Balbo maga mondja, hogy ekkor még mindannyian a szélsőbalon állottak. Közben lejárászik D'Annunzio hímei kalandja. Balbo ott van mellette. Huszonnégy esztendő, de néhány héten keresztül már miniszter a fiúmei kormányban...

Ilyen előzmények után lehet-e újra visszamenni a szürke, kispolgári, hétköznapi életbe?! Balbo ismét visszafut ugyan udinei lapjának, az „Alpino”-nak szerkesztőségébe, sőt Firenzében az egyetemen leteszi a társadalomtudományokból az alapvizsgát is, de közben hihetetlen munkát fejt ki a környék megszervezésére. Most 1500 kemény katonája van, akik feltétlenül engedelmekednek parancsszavának, mint ahogy Dino Grendinak Bolognában van 1500 ilyen feltételű híve s mint ahogy Milánóban Mussolini köré gyülekeznek ezrével a volt katonák Balbo és Grandi egy első próbamegbeszélgetést rendeznek. Ravennában Dante halála évfordulóját ünneplik s egyszerre csak Lugo felől kemény, katonás lépésekkel 3000 volt alpinkatona hatol be a városba s néma csendben elvonult az olasz újjászületés nagy költőjének sírja előtt. A hatóságokat némiület fogja el. Eljárni nem lehet a tüntetők ellen, hiszen nem követnek el semmiféle rendbontást. És mégis néma

fenyegetés van egész felléptükben. Mindenki érzi, hogy itt valami új, ismeretlen mozgalom született meg.

BALBO ELŐKERÜL MUSSOLINI NOTESZÉBŐL

Mussolini előszedi noteszét, amikor milánói szerkesztőségében elolvassa a ravennai tüntetésről befutott híreket. Ahá, Italo Balbo, ez az a fiatalember, aki már a háború előtt magarahlvta a figyelmét. Üzenet megy Udinébe, Balbo jöjjön át Milánóba. Italo Balbo örömmel fogadja a nagy hírű lap szerkesztőjének meghívását. Hosszas beszélgetés folyik le kettejük között. Balbo, Mussolini szavainak hatása alatt, egyszerűbben felfedezi azokat a szélesebb horizontokat, amerre törekedniük kell. Már nem kis helyi sikerek kivívásáról van szó. Már nem csak a leszerelt katonák helybeli alkalmaztatásáról van szó. Sokkal nagyobb célt lát maga előtt:

Fasiszta életelv: A veszélyes élet

Balbónak már pillanatnyi nyugalma sincs. Folyton úton van. Agítál. Persze nem hiányzanak az életveszélyes fenyegetődzések sem. Ő maga nevet rajtuk. De az édesanyját sajnálja. Aki például egy reggel a levelesládájában kis csomagot talál, benne néhány revolvergolyó és egy írás: „Ezek a golyók csak cukorkák azokhoz a golyókhoz képest, amelyekkel a fiát fogjuk legyilkolni...”

Végre elérkezik október 11-e. Mussolini kiadja a parancsot. Az események már olyan gyorsan rohannak, hogy itt az ideje a Róma felé való koncentrációnak. Rómát kell bevenniük s a kormányt kell átvenniük. Október 27-ére titkos mozgósítást rendel el a quadrumvírek tanácsa az egész ország területére. De Vecchi előresiet Rómába, hogy az ottani fasciókat előkészítse a bevonulásra. Balbo Firenzébe siet, hogy az ottaniakat szervezze meg a nagy útra. De idejében sikerül neki is Rómába érkeznie. mégpedig annak ellenére, hogy Róma minden bejáráját gondosan ellenőrizteti a kormány.

egész Itáliát kell átdolgozniok. 1921 április 3-án megalakul a milánói fascio. Ennek mintájára szervezi meg most már a leszerelt katonákat egész Észak-Olaszországban a későbbi négy alvezér: De Bono, De Vecchi, Balbo és Grandi. Már komoly erők állanak mögöttük, amelyekkel felvehetik a harcot.

Ujabb főpróba. Az egyik bolognai fasisztát, Gino Baroncinit, az ottani prefektus, Mori, akit Balbo „bolognai alkirály”-nak csúfolt, letartóztatja. Eppen ezekben a napokban érkezik Bertini földművelésügyi miniszter Bolognába. Alighogy a pályaúdvarról kilép, felsorakoznak köréje — mintha csak a miniszter érkezését ünneplő gárda lenne — a fasiszták majd mind szorosabb körbe zárják s valósággal bekényszerítik az egyik szállodába, ahol „diszörseget” állítanak az ajtaja elé. A miniszter nem érti, miért nem jut hozzá, hogy előre elkészített beszédeit elmondja. Időközben pedig Balbo felkeresi az „alkirályt”. Gúnyosan közli vele, egyelőre tisztképpen őrizet alá vették a minisztert. Ha nyomban nem eresztik szabadon Baroncinit, meg a többi letartóztatott fasisztát, akkor őexcellenciája sem szabadul ki s akkor ám magyarázza meg a prefektus a római központi kormányának, hogyan is történhetett az, hogy a kormány egyik tagját itt vidéken le lehetett tartóztatni. Morinak mindössze nyolc vagy tíz carabinieri van s ezzel szemben Balbo parancsát néhány ezer volt katona várja. Baroncini kiszabadult. A főpróba sikerült.

De Balbo tovább dolgozik. Most már a munkátlank óriási armádiáját mozgósítja. 1921 május 12-re 63.000 munkátlant gyűjt fel Ferrara kapui előtt. Reggel héttől déli 12-ig megállt a város élete; a rendőrség visszavonult s hatalmas tüntető tömeg nyomása előtt. S Balbo átadta a város vezetőségének az ultimátumot:

— Nem megyünk ki a városból mindaddig, amíg a kormány nem biztosít a munkátlank számára kenyeret...

Az események most már hanyattthomlok rohanak. A ferrarai tüntetés még le sem zajlott, amikor Ravennából híre érkezett, hogy ott egy öreg fasiszta hordárt legyilkoltak. Balbo és Grandi fasisztái Ferrarából és Bolognából máris futva rohannak Ravennába, hogy részt vegyenek bajtársuk temetésén. A temetés ideje alatt pedig megrohamozzák a ravennai városházat és elfoglalják. Mint a tűzvész, úgy terjed most már az új, feketéinges mozgalom. Milánóban Mussolini most már szükségesnek tartja központi igazgatóság megszervezését, nehogy a sok részletes mozgalom, egységes irányítás híján, szétfolyjék. Megalakul a quadrumvírek tanácsa, mint a fasiszta mozgalom legjobb eddigi szervezők, Balbo, De Vecchi és De Bono kerülnék a főtanácsba.

Valami titkos úton tudja magát a fővárosba becsempészni.

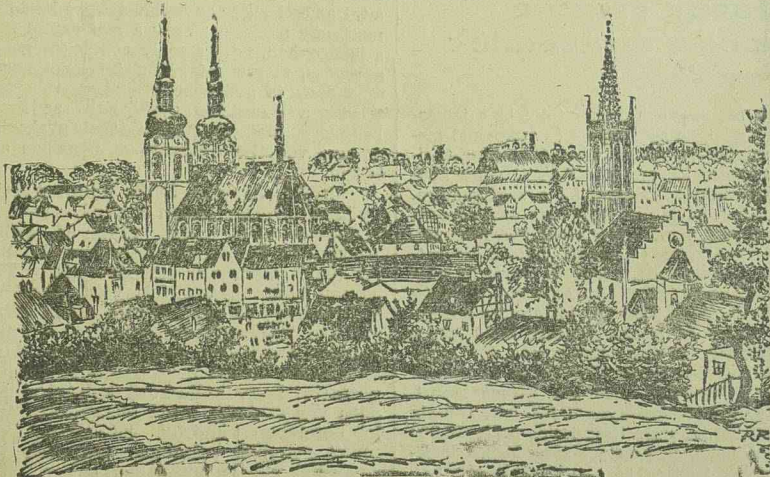
Október 29-én 52.000 fasiszta áll Róma kapui előtt, készen arra, hogy a fegyver erejével vonuljon az olasz fővárosba, ha a kormány nem távozik s nem adja át a helyét a fasiszta kormánynak. A királyi katonaság és a fasiszta milícia között valami csendes fegyverszünet létesül, amelyet azonban egyszerre diadalordítás szakít félbe. Megérkezik a híre, hogy a király Mussoliniat bizta meg a kormány alakításával.

Amikor Balbo a maga fasisztái élén odaérkezik a római fasiszták főhadiszállására, a Via Venetón levő Albero Fiori-ba, Mussolini bolognai öleli magához fiatal alvezérét, sikereinek osztályosát. Pár hét múlva Balbo lesz a fasiszta milícia tábornoka. Majd tekintettel közgazdasági minisztérium államtitkárává nevezik ki. 1928 augusztusában repülő-tábornok s még ez év szeptemberében légügyi miniszter. Aztán elkövetkezik néhány legendás útja az olasz repülőflotta élén. Egy nagy hadgyakorlat a keleti, majd egy másik a nyugati Földközi-tengeren. 1931-ben a braziliai óriási méretű repülőátelés, amelyen huszonhét olasz repülőgép száz repülővel vett részt, közben keresztelve a rendkívül veszélyes légyárú déli Atlanti-óceánt. Balbo nem elégedett meg ezzel a sikerrel. Egy év múltán ötven géppel végott neki négyezer méter magasságban az Alpoknak s ezzel az olasz repülőgépeknek olyan képességről tett az egész világ előtt bizonyosságot, hogy ettől fogva az olasz repüléstudomány vette minden állam mintául.

Balbo soha nem hallgatott mfegyvetemét s az egész repülésügyről eredetileg csak annyi sejtelme volt, amennyit tiznapos bálvezgődzésű torinói próbagyakorlata alatt szerzett. De azért ő maga vezette mindezeket az utakat s ő szervezte meg a maga zsenialitásával és akaraterejével a hatalmas olasz légi flottát.

Csoda-e hát, ha az olasz ifjúság bálványát látta ebben a fiatalemberben, akinek pályafutása felért egy kalandregényhez?!

Balbo neve, most, hősi halála után, bizonyára belekerül az olasz nemzetik legendák aranykönyvébe...
Semper Victor

Eupen látkepe.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Relföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28-10 és este 10 óra után: 28-15

Az önértékes kis kalauzról

Kedvesek, ügyesek és fürgék a női kalauzok a villamosokon és kifogástalanul megoldják feladatukat. Sőt az egyik kis szöke a napokban túlbizgónak is mutatkozott. Az utasok érdeklődve nézték, hogy milyen szakavatottan kezeli a kalauz már a különböző szakaszjegyeket, amikor az egyik utas tréfásan nevetve odaszólt a körülöttük sürgölődő kis szökeknél:

— A jegyeket, látom, pontosan oadaadja, de maga olyan kicsi, hogy nem is tudja meghúzni ott fent azt a szíjját, amely a kocsivezetőnek csenget...

A társaság többi tagja is nevetett, ami módfelett bosszanthatta a kis természetű kalauzot, mert hirtelen pulykaméregbe gurulva kifakadt:

— Mit, hogy én nem tudom megfogni azt a szíjját! Hát nézzén ide!

A következő pillanatban nagyot ágaskodva akkorát rántott a jelzőszíjra, hogy a kocsi vezető ijedtében majdnem légfékkel állította meg a robogó kocsit. Az emberek hanyatdültek, egymásra estek, néhányan a földre potyogtak és a hirtelen támadt zűrzavarban büszkén állt a kicsi közepén a kis kalauz. Arcáról olyasmit lehetett leolvasni: Még, hogy én nem érem el azt a vacak szíjját!

A megszokódó tréfacsináló utas is megkapta büntetését. Akkorát lódult előre a hirtelen megállásban, hogy majd belelötötte orrát az üvegtáblába. Az első ijedelem utáni percekben mindenki "ót nevetett az önértékes kis kalauzról gesztusán, csak a flegmatikus kocsivezető nem tudta megérteni, hogy miért is rándult meg olyan hisztérikusan az a csengetőszíj. Hiába, ezek a női kalauzok idegesek — morfondírozhatott magában — még ezt a pontosan, percre járó nyugodt villamost is kihozzák a sodrából. Majdnem eltalálta...

— A propaganda minisztérium új vezérigazgatója. Bucurestiből jelentik: Busoceanu professzort, a nemzeti propagandaügyi minisztérium igazgatóját ugyanezen minisztérium vezérigazgatóvá nevezték ki. Radulescu professzor delegált vezértitkári minőségét megújították.

A bölcs megtanul hallgatni és engedelmessékedni.

— Félmillió dollár az Amerikába menekült gyermekeknek. Newyorkból jelentik: Roosevelt feleségének vezetésével egyesületet alakítottak azzal a céllal, hogy félmillió dollárt gyűjtsenek az Amerikába menekült gyermekek számára.

— A német fiatalság ünnepe. Weirariból jelentik. A német fiatalság birodalmi ünnepén a különböző tartományokból több, mint 40 ezer munkás és paraszt gyermeke is összegyűlt. Műdoltak a nagy német elődök emlékének. Wagner, Schiller, Kleist és a többi nagy nemzeti kiválóságról hangzottak el szónoklatok. Az olasz újságírók szervezete nagy számban képviseltették magukat az ünnepségen.

— A menekültek megkapják nyugdíjukat. Bucurestiből jelentik: A nyugdíjpénztár és a pénzügyminisztérium közli a menekült nyugdíjasokkal, hogy nyugdíjaikat július 10-ig előre felvehetik ebben a hónapban. Azok a nyugdíjasok, akik elvesztették nyugdíjkönyvüket, nyilatkozatot tehetnek és ebben kijelentik saját felelősségükre, hogy elvesztették nyugdíjkönyvüket, de nyugdíjjogosultságuk fennáll.

— Letartóztatták Londonban az angol-német társaság elnökét. Londonból jelentik: A Reuter ügynökség közli, hogy Sir Dombwillt, az ismert arisztokratát és feleségét letartóztatták. Sir Dombwill elnöke volt annak az 1937-ben alakult egyesületnek, amely az Anglia és Németország közötti közeledésért küzdött. (Rador)

Lemondott Sima Horia vallásügyi-miniszter

Budisteanu Radu vette át a tárca vezetését

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma a következő legfelsőbb királyi dekrétumot közli:

Mi Carol,

Isten kegyelméből és a nép akaratából Románia királya, minden jelenlevőnek és eljövendőnek egészségét!

Tudomásul véve Sima Horia professzornak, a vallás és szépművészeti miniszteri tárcáról való lemondását,

az alkotmány 46-ik szakasza értelmében elrendeltük és elrendeljük:

1. Ezt a lemondást elfogadjuk.
2. Radu Budisteanu vallási és szépművészeti miniszterre kinevezjük.
3. Jelen dekrétum végrehajtásával miniszterelnökünk bizuk meg.

Bucuresti, 1940. július 8.

CAROL

Gigurtu miniszterelnök

Gazdasági kérdések és a zsidó probléma a minisztertanács előtt

Bucurestiből jelentik hivatalosan, hogy Gigurtu Ion miniszterelnök vezetésével július 9-én reggel 9 órai kezdettel a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze. E rövid tanácskozás keretében a főbb kormányzati irányelveket állapították meg és legfőként foglalkoztak

a zsidókérdés és a nemzetgazdaság problémáival, nevezetesen a mezőgazdaság, erdőügy, aratás, tűzfiaellátás ügyével, valamint a külkereskedelmi és nemzetgazdasági minisztériumok együttműködésének szabályozásával. A minisztertanács 10 óra 40 perckor ért véget.

ISMÉT CSÖKKENTIK A HÜSTOFGYASZTAST.

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban tegnap értekezlet volt, amelyen a hatóságok és az élelmiszeri szindikátus képviselői vettek részt és megbeszéltek a hústofgyasztás újabb racionalizálási problémáját. A hústofgyasztás korlátozása az állatállomány mennyiségének az utóbbi események következtében való csökkenése miatt válik szuksegessé. Gigurtu Ion miniszterelnök és Leon nemzetgazdasági miniszter az értekezlet határozata alapján rendeletet adnak ki, amely vonatkozik majd a vendéglőkben és más fogyasztó helyisegekben felszolgálható ételmenükre.

— Kineveztek a külföldi sajtó ügyeinek vezetőjét: Bucurestiből jelentik: C. V. Ciseac, a nemzeti propagandaügyi minisztérium központi sajtótanácsosa megőzést kapott a külföldi sajtó ügyeinek vezetésére, mint sajtóigazgató.

— Eziüstpénzeket loptak. Megirtuk, hogy Janu Gheorghe petrovaseloi lakos Temesvárort régi ezüst pénzeket kínált eladásra. A férfi gyanu volt és ezért a rendőrségre kísérték, ahol kiderült, hogy az ezüst pénzeket az egyik petrovaseloi asszony lakásából lopta el. Átadták az ügyésznek.

— Élelmiszerhiány Franciaországban. Vichyből jelentik: Chichery francia nemzetgazdasági és közlelmiszeri miniszter megbeszélést tartott az élelmiszerüzemek és termelők képviselőivel. E megbeszélés kapcsán rendeletet bocsátott ki, amelyben a búza, hús, zsir, burgonya és bor állományt felveszik és ezen élelmiszercikket fogyasztását racionalizálják. A miniszteri rendelet indoklásában kimondja, hogy a belső fogyasztás ésszerű csökkentése minden esetleges éhínséget meg tud akadályozni.

— A családfő egy beadványban kérheti családtagjai számára a lakhatási engedélyt. Megirtuk, hogy a katonai érdekeltiségi zónákban lakók kötelesek július 20-ig lakhatási engedélyt kérni. Ilyen engedélyt minden tizenöt évet betöltött személy számára be kell szerezni. Egy-egy család kérvényét a családfő nyújtja be. Ebben az összes személyek fel kell sorolni, akik számára engedélyt kér. Elegeted tehát egy kérvény, de minden személy számára külön csatolni kell a szükséges iratokat. Az olyan okmányokat, amelyekben a család több tagja szerepel, csak egy példányban kell csatolni.

Jelentékeny összegek folynak be a menekültek segélyezésére

Tegnap ismét nagyobb összeg folyt be a fémességvá hízottsághoz, a beszarábiai és bukovinai menekültek segélyezésére. Az adományok közül kiemelkedik az a százezer lei, amelyet Fossati olasz konzul és Fossati mérnök ajánlott fel a segélyalapra. Marta Alexandru dr. királyi helytartó személyesen mondott köszönetet a nála megjelent olasz konzulnak és Fossati mérnöknek a példát mutató áldozatkészségért. Dícséretes módon kivette részét az adományozásból Ujszentes község is. Az ottani lakosság a Nemzeti Gárda útján 3840 leit juttatott a segélyalapnak, az ujszentesi román plébánia 3000 leit, a kulturális 1500 leit, az ujszentesi román nők egyesülete 3000 leit, az iskolaszék 2000 leit és az ujszentesi Albinita szövetezetet 2000 leit adományozott. Ezenkívül a temesvári szeszgyár 25.000 leit, Taussig igazgató 5000 leit, a gyár tisztviselői pedig 10.000 leit adtak a menekültek segélyezésére. Mások is jelentős összegeket fizettek be a segélyezés céljára.

— Betiltott bucarestii francia lap. Bucurestiből jelentik hivatalosan, hogy a cenzura hivatal a Le Moment című lap további megjelenését július 9-től kezdődően az előírások áthágása miatt betiltotta.

— Csak a minisztertanács engedélyével léptethetők elő a köztisztviselők. Bucurestiből jelentik: Öfelsége, a király dekrétumot írt alá, a melyben elrendeli, hogy július 30-tól kezdődően úgy az állam közigazgatásában, mint bármilyen autonóm intézményben, vagy olyan intézményekben, amely az államtól függ, a megüresedett állásokra sem tisztviselői kinevezéseket, sem előléptetéseket nem lehet eszközölni a minisztertanács engedélye nélkül. Kivételt képeznek a diplomáták, a bírák és hadsereg.

— Adományok a menekülteknek. Bucurestiből jelentik: A bucarestii dán követtség a nemzetgazdasági minisztériumnak 10.000 leit küldött a menekültek segélyezésére. Az államrendőrség központi és segédsemmélyzete egy napi fizetését ajánlotta fel a menekült rendőrszemélyzet felsegélyezésére.

— Születések. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Serban Ecaterina munkásnő Vasile nevű fia, Jenuica Mihai napszámos Julianna nevű leánya, Feuer Aron kocsi Alice nevű leánya, Burger Rozalia napszámosnő Ileana nevű leánya, Simofi Jusztina napszámosnő Mihály nevű fia, Barbos Roman festő Romana Georgina nevű leánya, Goldstein Ithac kereskedő Pinkasz nevű fia, Milos Emilian postai tisztviselő Lucia nevű fia, Boldog Sándor szabóság Margit nevű leánya, Pavlovi Joan asztalossegéd Julianna nevű leánya, Indig Vilmos kereskedősegéd János nevű fia.

— A kút kincse. A városi vízművek alkalmazottai tegnap kitérték a belvárosi Unirei téren levő ártézi kút, amelynek mélyéből különféle tárgyak kerültek felszínre. Előkerült egy dohányszelence, íveg, aprópénz és más holmi, amit a kút vizéből író emberek ejtettek bele.

— Hetvenhat éves öngyilkos. Flohr János, hetvenhat éves nagykovácsi gazda, a háza udvarán lévő istállóban felakasztotta magát és meghalt. Tettének okát nem ismerik.

— Ismét a rendes világítást lehet használni a lakásokban és kávéházakban. A városi MONT iroda által az évtől világítás csökkentésére kiadott rendelet most úgy módosult, hogy a mai naptól kezdve úgy a lakásokban, mint a nyilvános helyiségekben ismét a rendes, megszokott világítást lehet használni, de a lakások és nyilvános helyiségek tulajdonosai kötelesek a légvédelmi gyakorlatra az összes intézkedéseket megtenni. Légvédelmi gyakorlat esetén az erre vonatkozó előírásokat nyomban alkalmazni is kell.

— A bunsági Astra kultúregyesület közgyűlése Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő elnöklete alatt ment végbe és azon Marta Alexandru dr. királyi helytartó is megjelent. Az elnök megnyitó beszéde után Topiceanu Traian tanár olvasta fel az évi jelentést. Ebből kitűnt, hogy az egyesület az elmúlt évben nagysebessé tevékenységet fejtett ki a kultúra terjesztése érdekében. A közgyűlésen Marta Alexandru dr. királyi helytartó is felszólalt és hangsúlyozta, hogy széleskörű kulturális propagandára van szükség, majd felszólította az egyesület keretében tömörült intellektueleket, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az egyesület nemes munkálkodásában.

Az én ajándékomban

Irtá: SZITNYAI ZOLTAN.

Egy ember, aki adni semmit se tud,
mit adhat egy ember?
Egy ember, aki adni akar,
de üres kezében semmit se tartogat,
egy ember, aki magában surranva bűvík
s mindig egy nevet mondogat...
Mit adhat az az ember?

Mit adhat, mikor semmije sincsen?
Nem adhat kicsiny dolgokat:
Feláll egy bőkezű felhőre
és csillagokat osztogat,
csillagokat hoz le az égről,
nappal meg napot,
üres tenyérrel álldogál a mában,
és tell marokkal szór sok holnapot.

Egy ember, aki adni semmit se tud,
mit adhat egy ember?
Mit adhat, mikor semmije sincsen?
Nem adhat, kicsiny dolgokat:
Éltséltálgat a tengerpartra
és tengerfényt osztogat,
kékcsizma fényt a tengerszínről,
este meg alkonyzínkeket...
Mások csak kagylót, százszerű gyöngyöt,
ő a tengert adja, mind a vizeket.

Egy ember, aki adni semmit se tud,
mit adhat egy ember?
Mit adhat, mikor semmije sincsen?
Nem adhat kicsiny dolgokat:
Elmegy a hegyekhez lankadt este
és odaadja mind az orموkat,
odaadja reggel a virágos rétét,
nyáron a kalászt és erdős lombokat.

S ha már semmije sincsen,
mert odaadott mindent,
s adni még mindig akar, akar,
azt adja, hogy nem mond semmit,
nagy esőndet ad, mely mindent eltakar.
A hallgatást teríti nyárfűtött szivére,
s szivére hull a leplező avar...
Mi más adhat, aki adni semmit se tud
egy ember, aki adni mégiscsak akar?

(—) Okirathamítás az aradi pénzügyigazgatóságnál. Tautu Vasile dr. kerületi pénzügyi felügyelő feljelentés alapján ellenőrzést tartott a pénzügyigazgatóságnál. A vizsgálat folyamán több hamisított fizetési utalványt talált. A hamisítással három személyt gyanúsítanak és ezért irásszakértőt is bevonak a vizsgálatba. Az eddigi megállapítások szerint nincsen szó nagyobb összegekről, de valószínűnek látják, hogy még további szabálytalanságokat fognak leleplezni, ha megkerül a tettes.

(—) Elhunyt nyugdíjas. Mandics András állami nyugdíjas 72 éves korában meghalt. Gyászolja mélyen sujtott felesége, született Lengyel Ilona, fia és kiterjedt rokonsága. A temetés ma, szerdán délután félhat órákor lesz a józsefvárosi temető kápolnájából.

(—) Öngyilkos gazdálkodó. Rosu Teodor, nyolcvanöt éves medvesi gazda öngyilkossági szándékkal az istállóban felakasztotta magát és mire rátaáltak, már halott volt.

— Új pénzügyi vezértitkár. Bucurestiből jelentik: Banu Gheorghe ügyvédet, a rádió igazgatóját a pénzügyminisztérium vezértitkárává nevezték ki.

Harc a kód ellen iütéssel

A repülőforgalom legveszedelmesebb ellensége a kód, mely vakká teszi a pilótát és számos áldozattal szaporította már a repülés vértanúinak számát. A repülővonalak mentén elhelyezett neonlámpákkal — melyek vörös fénye a kódon is áthatol — sikerült ugyan a pilóta számára a tájékozódást megkönnyíteni; a kódos repülőterre való leereszkedés azonban — még jó megvilágítás esetén is — nagy nehézségeket okoz. Legutóbb arra az ötletre jöttek rá, hogy a kódot a repülőikikő feől eltávolítsák, illetőleg átírátszóvá tegyék. A kód tudvalegileg kondenzált állapotban lévő feltett gőz. Ebből kiindulva, legalkalmasabb eljárásnak a repülőterek fűtése mutatkozott. A kód, a felszálló meleg levegő szárító hatása folytán, eltűnik. A pilóta az ilyen „fűtött” repülőteret felett, kódos időben is, könnyen tájékozódik. Kísérletették, hogy egy kb. 180 m²-es terület fűtéséhez óránként 13 t. kőszénre van szükség, melynek melegevel azután a kód feltettlen gőzzé változtatható. Ez természetesen csak az elméletileg számított fűtőanyagigényre, mert a gyakorlatban bizonyára többet kell majd, a kívánt hatás elérésére, elégetni.

— A Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület főtitkárának családi ünnepe. Váradról jelentik: Ezüstlakodalmát ülte tegnap szűk családi körben Balajthy Jenő, a Királyhágómelléki Ref. Egyházkerület főtitkára, a volt biharpüspöki lelkes és felesége: Sulyok Gizé. A Balajthy-pár a legszélesebb körű rokonszenvnek örvend egész Erdélyben. S ha a házasságkötés húszötödik évfordulóján nem örvendett együtt velük a barátok és tisztelők sokasága, azt csak annak tudhatjuk be, hogy Balajthy-éknak sikerült ezt az ünnepi dátumot ismert szerénységükkel titokban tartani. Most, amikor nyilvánosságra került a barátok és ismerősök nagy tömege halmozta el őket szerencsekívánásokkal.

— A pénzügyi államtitkár fogadóórái. Bucurestiből jelentik: Enescu mérnök, a pénzügyminisztérium államtitkára kedden, csütörtökön és szombaton déli 12 és 13 óra között tartja fogadóóráit.

— A beszarabiai menekültek befogadása és elhelyezése. A temesi királyi helytartóság körrendeletet intézett a megyei prefekturákhoz, a városok vezetőségéhez, a rendőrfelügyelőséghez, a csendőrséghez, a vasútigazgatósághoz, a Nemzeti Gárda parancsnokságához és az egészségügyi vezérfelügyelőséghez a beszarabiai és bukovinai menekültekkel kapcsolatos egészségügyi és rendfenntartó intézkedésekre vonatkozólag. Ebben a körrendeletben a királyi helytartóság pontos utasításokkal látta el a hatóságokat, hogy milyen intézkedéseket kell tenniük a menekültek befogadása és azok elhelyezése tekintetében.

(—) A termés betakarításához szükséges lovak meghagyása érdekében. Brudariu Adrian képviselő több oldalról is felkérték, járjon el a lovaknak a rekvirálás alól való felmentése érdekében. Brudariu Adrian ezzel az ügyvel kapcsolatban tegnap délelőtt megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartónál, majd kérvényt nyújtott át Madancovici ezredesnek, a Nemzeti Gárdák tartományi parancsnokának. Ebben a kérvényben megindokolta a kérelmet és utalt arra, hogy a lovak nélkülözhetetlenek a vidéki mezőgazdasági munkálatoknál, főleg a termés betakarításánál. Eppen ezért szükségesnek mutatkozik, hogy minden községben bizonyos számú lovat mentesnek fel a rekvirálás alól. Brudariu Adrian ígéretet kapott, hogy az ügy érdekében illetékes helyen közbenjárnak.

Nyolcvan év előtt született Mahler Gusztáv a bécsi opera volt igazgatója és első karnagya

Mahler Gusztávot életében Beethoven hivatalos örökösének nevezték. Ő is fanatikus imádója a természetnek, Beethovenhez hasonlóan. Természetszeretéből fakadnak szimfóniáinak varázsos hangzó pásztorjelenetei és Schubert Ferenc zselémétől áthatott, csendesben maga elé dúdolt, pompásan hangszerrel induló-dalocskái. Mahler melódiája erősen fülbemésző, méltán népszerűsége hívatott. Vidám hangulatú szimfóniáitól könnyedsége gyakran a trivialitás ösvényét énti. Melódiáinak kedves üdésége egykori tanítómesterére: Bruckner Antalra emlékeztet. A jöhangzás adja meg a Mahler-szimfóniák rendkívüli tetszetősségét és freskoszerű hatását. Ezek a hatások néha tisztán csak fizikaiak, mint a híres nyolcadik szimfóniában. A kiválóság gyakran hibává fajul a hangfenomilitás túlzásbavitele folytán, amikor a Mahler-szimfóniák elemi erővel kirobbanó dinamikája egy Simon Mayra, Meyerbeerre, vagy Berliozra emlékeztet.

Alkotásaiban tekintélyes szerepet játszik a munkásságában erénytelen mester feltétlenül őszint meggyőződésből fakadó művészi hitvallása. Milyen megrázóan jut kifejezésre Mahlernek a hatatlanságba vetett hite remekbe készült „Kindertotenlieder”-jeiben és II. szimfóniájának korusfinaléjában. Utolsóelőtti: „Das Lied von der Erde” című zenekarra s egy altangra írt művében a komor Nirvánába való lezállás, az eléltől történő búcsúzás magasztosságát hirdeti mindeneket magával ragadó, fenségessé szölamokban.

Ellenségei ráfojták Mahlerre, hogy muzsikája éeekesen szenvedő, göröcsösen erőszakolt, ridegen számító voltánál fogva gyakran élvezhetetlen, hogy Mahler külsőlegesen színszerű muzsikát komponál, mely hallgatóságára sokszor rosszul hat. Ezek a ráfogások azonban korántsem tehetik kétségessé azt a tény, hogy Mahler

Értesítés

Alulírott bórkereskedők ezennel becsület-szóval és aláírásukal kötelezik magukat, hogy üzleteiket július hó 10-től egészen 1940. augusztus hó 31-ig délel 1 órákor bezárják és egész délután zárva tartják, kivételt csak a szombat képez, mikor is az üzletek rendszeren tarthatnak nyitva.

Timisoara, 1940. július hó 8-án.

Czarth Ottó, Dermata S. A., Grossmar, Alexander r. t., Kaufmann Marcu, Escott Paul A. G., Leicht Franz, Locli Hugo, Miess Bruder A. G., Pavel Negreanu S. A., Niess Cornelia, Lorenz Pál, Schwarz testvérek, Simon Ferenc, Szecsi Sándor, Zsadányi Géza, Zsadányi Ferenc.

Kérjük igen tisztelt vevőinket, bevásárlásaikat naponta 1 óráig eszközölni.

— Miniszteri tisztviselők a menekültekért. Bucurestiből jelentik: A légügyi és tengerészeti minisztérium polgári és katonai személyzete egy napi fizetését, 198.416 lei nyújtott át az illetékes bizottságok a menekültek felségítésére.

(—) Halálozások. A temesvári anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Bugariu született Olarescu Ecaterina 90 éves mehaiai háztartásbeli, Pisica Floarea 37 éves napszámosnő, Ilia Ilona Katalin egy éves, Szekeres Antal 77 éves erzsébetvárosi kovácsmester.

(—) Házasságok. Tegnap a következő párok kötötték házasságot a temesvári anyakönyvi hivatalban: Eiler Péter műszertész Gerich Veronika Máriával, Antoniu Joan munkakamarai tisztviselő Scorodeti Elenával, Marcu Gheorghe hivatalosolga Petrut Máriával, Förstner Sándor magántisztviselő Benedeck Rozáliával, Szeibert Péter kéményseprőségéd Treuer Terézével, Stoicevici Ilie szabóságéd Lunga Annával, Rác Mihály pincér Wollinger Reginával.

sa játkorabeli komponista vetélytársai közt a legmodernebb és egyben legérdekesebb szimfónikus zenei írta.

Mahler 1860 július 9-én a csehországi Kalischt falucskában született. Zenetanulmányait Bécsben végezte, ez a város a mester későbbi ragyogó művészi sikereinek színhelye. A bécsi zeneakadémian zeneszerzéstant Brucknernél tanult. Igazi kultúrelék, kétérdő bölcsenlét, aki megnyugtató fellelmi semmiben nem képes, de szíve minden dobhanásában a zenei szépség fáradhatatlan rajongója, romantikus, szárnyaló képzelettel megáldott, mélyesges kedélyű zene-poéta. Mint karnagy, operaházi főrendező s egy-személyben pompás szervezőtehetség a színház történetében szinte páratlan, e tekintetben — nagyvonalúságban — csak Wagner Richárdal összemérhető.

Mahler tíz évig állt — egyszemélyben — művészeti igazgató és első karnagyként a bécsi Operaház élén, mely idő folyamán zenei csúcsteljesítményeivel a művészi diadalok sorozatát aratta. A hamburgi és prágai Operaházban is hosszú éveken keresztül remekelt.

Elte utolsó éveit Amerikában töltötte el, ahol mint a newyorki, majd később a bostoni filharmónia dirigenseként felejthetetlen karnagyi teljesítményei révén nevét örökké emlékeztessé tette.

Ötven éves korában Mahler szervezetét egy gyógyíthatatlan kór, a fahérvérűség támadta meg. Amerikából Bécsbe vitette magát, ott akart meghalni, egykori káprázatos sikereinek városában, melynek Operaházát eladdig soha el nem ért színvonala emelte igazgatósága idejében. Mahler 1911-ben halt meg. Tetemét a bécsi „Zentralfriedhof”-ban zenei vezércsillaga: Beethoven sírjának közelében helyezték örök nyugalomra.

Guttman Miklós

KÖZGAZDASÁG

Altalános forgalmi adóellenőrzés következik

Sokan 6 százalék helyett 4 százalékot fizetnek

A pénzügyminiszter több fontos rendeletet kiadott a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekben egyrészt szigorítja a forgalmi adó ellenőrzésének módjait, másrészt pedig a forgalmi adó kötelezettségét kiterjeszti egyes olyan szakmákra is, amelyek eddig mentesek voltak.

A rendelet értelmében a legrövidebb időn belül ellenőrző vizsgálatot kell tartani a forgalmi adó alá eső összes cégeknek és vállalatoknak és az ellenőrzéssel megbízott pénzügyi közvegeknek köteleységük megállapítani, hogy az illető cég, vagy vállalat megfelelő százaléku forgalmi adót fizet-e, vagy sem. A miniszterium ezt az újabb rendeletét azért bocsátotta ki, mert kiderült, hogy nagyon sok cég 4 százaléku forgalmi adót fizet, pedig 6 százalékos forgalmi adó alá esik.

A pénzügyminisztériumnak egy ugyancsak tegnap érkezett rendelete szerint szigorú ellenőrző vizsgálatot kell tartani mindazoknál a cégeknek, amelyek

akár saját műhelyükben konfekcionálják a raktáron levő nyersanyagot, akár pedig kiadják azt különböző műhelyeknek, de forgalmi adót tartoznak fizetni és ugyancsak köteleességük a pénzügyi közvegeknek megállapítani, hogy ha eddig nem fizették a forgalmi adót, milyen indokoknál fogva mentették fel őket ez alól.

Egy harmadik miniszteri rendelet elrendeli, hogy

a forgalmi adó kötelező a cipészekre és a bórdíszműárú cégekre is.

A pénzügyi ellenőröknek ezeknél a nagyobb cipészeknél és bórdíszműárú kereskedőknél meg kell állapítani a forgalmi adó alá eső cikkek tényleges forgalmát és ennek alapján kell a forgalmi adót kivetni.

A negyedik pénzügyminiszteri rendelet a virágkertészekre vonatkozik

és ugyancsak a forgalmi adóval van szoros kapcsolatban.

A minisztérium rendelete értelmében öt napon belül minden virágkertész tartozik deklarációt benyújtani a pénzügyigazgatóságokhoz és ebben a nyilatkozatban, ugyanúgy, mint az előző évben, pontosan fel kell tüntetni, hogy mennyi az a terület, amely virággal van bevetve.

A forgalmi adót már a legközelebbi napokban szigorúan ellenőrizni fogják és meglepetésszerű razziaikat rendeznek mindazoknál a cégeknek, úgy az ipari, mint a kereskedelmi cégeknek, valamint a nagyobb cipészeknél és bórdíszműárú kereskedőknél. A kihágások elkövetőit a forgalmi adóra vonatkozó törvény értelmében súlyosan megbírságozzák.

A nemzetvédelmi bónok elfogadása pénzügyi letéteknél

Átmenetileg névértékben fogadják el a kincstár a bónokban történő letéteit

A nemzetvédelmi bónoknak bírói letétbe való helyezéséről adott ki rendeletet a pénzügyminiszter. Ismeretes, hogy a pénzügyi eljárási törvény 123. szakasza szerint a pénzügyi végrehajtás eleni kontestáció esetében vagy készpénzben, vagy értékben kell letenni a tartozás összegét, mert különben a kontestáció érvénytelen. Az értékpapírokra nézve a szabály az, hogy nem a névérték, hanem a letéti nap arfolyama veendő figyelembe. A miniszteri rendelet kimondja, hogy a most kibocsátott nemzetvédelmi bónok is elfogadandók letétbe és az értékre nézve ez az intézkedés: 1. ha a bón eredeti jegyzője, tehát az első tulajdonos a letévé, akkor a névérték, 2. ha a letévé vétel útján jutott a bón tulajdonába, akkor a napi

arfolyam számít.

Tekintve azt, hogy a nemzetvédelmi bónoknak hivatalos arfolyamuk még nincsen, egyelőre a fenti disztingcióra való tekintet nélkül a közpénztárak névértékben fogadják letétbe a bónokat.

Aki még az értékpapírt nem kapta meg, az a befizetést tanúsító nyugtát teheti bírói letétbe.

Mindaz áll akkor is, ha a letét a kihágási jegyzőkönyvben foglalt, bírság behajtásának felfüggesztése végett történik, valamint a repülőbélyeg bírságok esetében is, amikor a fellebbezési egyidejűleg kérendő a felfüggesztés és az illeték egyszerre mellett a bírság együttese is letétbe helyezendő.

A gazdák hozzájárulása a megye területén jelentkező bevizek levezetésére

Az árvízveszély megszüntetése érdekében a temesvári mezőgazdasági kamara nagyszabású mozgalmat kezdeményezett. A mezőgazdasági kamara a gazdák önkéntes pénzbeli hozzájárulásával kívánja ezt a fontos problémát megoldani. Ehhez az első lépés megtörtént, mert Pavel Petru, a mezőgazdasági kamara elnöke tegnap értekezletre hívta össze a megye területén levő községek bíróit. A tegnapi értekezleten mintegy százhusz községi bíró jelent meg. Pavel Petru elnök az értekezleten kifejtette, hogy az árvízveszélyt a megye területén vég-

leg meglehetne szüntetni, ha minden gazda holdankint öt leit adna erre a célra öt éven keresztül. Ezzel az önkéntes hozzájárulással három millió leis alapot lehetne teremteni és ezzel el lehetne végezni a bevizek levezetésére szükséges összes munkálatokat. Az értekezleten számos felszólalás hangzott el, de egységes állásfoglalás nem tudott kialakulni. Ezért úgy határoztak, hogy később újabb értekezletet tartanak és arra meghívják azokat a községi bírákat is, akik a tegnapi értekezleten nem vettek részt.

Julius végéig ad a vasut vagonokat a tüzfarendelések lebonyolítására

A temesi királyi helytartóság tegnap eljuttatta a temesvári fakereskedők szervezetéhez a vasúti vezérigazgatóság átiratát. Ennek értelmében a vasút figyelmezteti a fakereskedőket, gondoskodjanak arról, hogy az egyes szállító cégek a lakosság ellátására szükséges tüzfamennyiséget július hó 31-ig szállítsák le, mivel ezen időpont leteltével a vasúti vezérigazgatóság a rendelkezésre álló vagonokat egyéb idenyfuvarozás számára osztotta be. A temesvári fakereskedők szervezete ezt az átiratot körlevél formájában azonnal tagjainak a tudomására hozta

és egyben felkérte a fakereskedőket, hogy július hónap végéig naponta jelentsek be egyesületeiknél, hogy a feladó állományokon hány vagon tüzfára vonatkozó fuvarleveleket tettek le az egyes termelő cégek. Ilyen körülmények között a fakereskedők egyesületének módjában áll majd július hónap végéig pontosan ellenőrizni a helyzetet. Meg lehet állapítani, hogy vajon a szükséges termelő cégek. Ilyen körülmények között tési helyére és így még július 31. napja előtt módjában áll majd az egyesületeknek az esetleg mutatkozó hiányokat orvosolni.

Rendelkezők a két százalékos nemzetvédelmi adóról

Azon típusszerződéseknél, amelyek a mezőgazdasági terményekre nézve a Szövetkezeti Központ és egyes gyűjtőhelyek között jön létre, a kétszázalékos nemzetvédelmi adó nem fizetendő.

A hivatalos gyógyszerárakban és a gyógyszerkülönlegességek tarifájában említett drogok és gyógyszerek után csak egyszer kell a nemzetvédelmi adót leróni és pedig a termelőnél (gyárnál), vagy a vámnál (import esetén). Miniszteri rendelet szerint a gyógyszertárak nem fizetik ezt az adót és bélyegtelen bont sem tartoznak kiadni. Ez áll a receptek elkészítésénél is.

Bor, cszka és pálinka nemzetvédelmi adóját a közlekedési bárcza kibocsátásánál kell lefizetni. Az adóhivatalok a bárcákon (úgy a kotonon, mint a félnek adott nyugtán) feltüntetik a lefizetett összeget, keltet és a lefizetési nyugta számát.

Ipari villamosáram nem mentes a nemzetvédelmi adó alól és július 20-ig le kell fizetni a törvény életbeléptetése óta le nem fizetett nemzetvédelmi adót, amely az ipari áram után jár.

(=) A hivatalos devizaarfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaarfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.92—49.37, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 973.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

(=) A bányási gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: búza 540—570, tengeri 520, zab 620, napraforgómag 875 lei százkilónként. Kamilla-tea 46 lei kilónként, a piac csendes, üzletkötés alig van.

= A középértékárifa emelése nem okozhat drágulást. A forgalmi adó alapját képező középértékárifa 1936 óta, kivéve a petróleumtermékeket, nem változott. Most, hogy különösen a háború kitörése óta az árakban nagyarányú változás állott be, a pénzügyminiszterium elhatározta a középértékárifa átdolgozását és a tényleges helyzetnek megfelelő módosítását. Információk szerint, eddig közel 100 árucikk tarifáját módosította a pénzügyminiszterium, főleg az exportárúkéit, úgy, hogy a módosított középértékárifa nem fog újabb drágulást előidézni a belföldi piacon.

=Közgyűzői árverés ellen nincsen előterjesztési jog. Egy dési vállalat tulajdonosa előterjesztést adott be a járásbíróhoz egy, a kereskedelmi törvény 306. paragrafusa alapján kiűzött árverés megtartása ellen. A járásbíró napokban mondott ítéletet az ügyben, amelyben az előterjesztést elutasította, elfogadván az árvezetőt azon érvelését, hogy előterjesztésnek csak a bírósi kiküldött ténykedése ellen van helye.

=Emelkedett az étolaj ára. A fővárosi nagykereskedők az étolaj árát újabb 10 leitel emelték és egy literes bidonban 180 leiért adják. A Szövetkezeti Központja nagyobb szállítást vár Görögországból.

=A gumikivétel befizetése. A pénzügyminiszter a vámtarifa 814. tétele alatt említett regenerált gumi kivételét július 3-iki hatállyal befizetett.

=A görög devizák beszoigáltatása. A külkereskedelmi minisztérium figyelmezteti a Görögországból importálókat, hogy azok, akik március 15-ig importáltak árut az országba, a drachmát a leval parin álló arfolyamon válthatják be, ha a befizetés július 15-ig megtörténik. Tekintve, hogy a transzferkérések elintézése napokat vesz igénybe, a drachmadeviza beszoigáltatásának július 10-ig meg kell történnie.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATA:

Szerdán, július 10-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Sft. Ioan uccában levő Irgalmasok gyógyszerháza.

Gyárvaróban a Stefan cel Mare uccában levő Jahn v Rudolf gyógyszerház.

Erzsébetvárosban a Carol útján levő Mária gyógyszerház.

Józsefvárosban a Preyer uccában levő Ungváry gyógyszerház.

Mehalában a Corvin gyógyszerház és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Az ügyvédek jövőbeli gyakorlatáról nyilatkozik a temesvári kamara dékánja

Ügyvédi körökben az utóbbi időben hírek terjedtek el arra vonatkozólag, hogy azok az ügyvédek, akik nem lesznek tagjai a Nemzet Pártjának, a jövőben nem folytathatnak ügyvédi gyakorlatot. Ezeket a híreket most Brudariu Adrian képviselő, a temesvári ügyvédi kamara dékánja megcáfolta és a következőket mondta:

— A Nemzet Pártjának megalapítására vonatkozó törvény harmadik szakasza alapján megnyugtathatom az összes ügyvédek, hogy az ügyvédi gyakorlat folytatása nem függ a párttagságtól. Tehát a jövőben azok is folytathatnak majd ügyvédi gyakorlatot, akik nem lehetnek a párt tagjai, de ezek az ügyvédek nem kerülhetnek az ügyvédi kamara vezetőségébe.

Ugyancsak ez a törvény előírja, hogy akik tagjai voltak a Nemzet Pártjának, de párttagságukat a Nemzet Pártja ellen elkövetett cselekmény miatt elvesztették, nem lehetnek tagjai az ügyvédi kamarának és csak ebben az esetben nem folytathatnak ügyvédi gyakorlatot.

Brudariu Adrian azután még kijelentette, hogy ugyancsak ez vonatkozik a nyugdíjasokra is. Minderki megtartja jogát mindaddig, amíg nem vétett a Nemzet Pártja ellen, mert akkor elveszti nyugdíját. Aki azonban nem tagja a Nemzet Pártjának, azt természetesen nem is lehet a pártból kizárni és az nem is vesztheti el jogát akár a nyugdíjra, akár valamilyen szabadi foglalkozás folytatására.

Tizenhét méteren felüli súlydobással új amerikai rekordot dobott Blozis a bostoni versenyen. Az eddigi rekord 17.04 m. volt és Hackney tartotta. Érdekes, hogy a világrekord 17.40 m. és az ugyancsak amerikai Torrance érte el. Ez az eredmény azonban az amerikai szabályok szerint nem hitelesíthető amerikai rekordnak, mert nem amerikai földön, hanem Oslóban történt.

A pestvidéki kerületi bajnokságok győztesei. 100 m: Lőrincz 11.8 mp. 200 m: Tárnoki 54.2 mp. 800 m: Rakonczay 2 perc 01.6 mp. 1500 m: Farkas 4 perc 08.8 mp. 5000 m: Farkas 15 perc 45.2 mp. Magasugrás: Bársági 176 cm. Távol: Tóth 612 cm. Rúd: Borecski 300 cm. Súly: Remete 13.55 méter. Diszkosz: Remece 43.68 méter. Gerely: Bajnok 47.65 m.

A jövőben is négy csapat esik ki a magyar nemzeti bajnokságból. Az MLSz legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a jövőben a nemzeti bajnokság első csoportjában szereplő csapatok közül négy esik ki és ezek helyett a második liga két-két csapata jut be. A második csoportból két-két csapat esik ki és ugyanakkor a harmadik csoport csapatai kerülnek be. A harmadik csoportból viszont a két utolsó helyezett esik ki és ezek helyett a ligabajnokok kerülnek be.

Kitűnő kétszázas eredmények az FTC budapesti versenyén. 200 m. gyors: 1. Tatos 2 perc 15.2 mp. 2. Végházi 2 perc 18.1 mp. 3. Eleméri 2 perc 19.6 mp. 200 m. mell: 1. Angyal 2 perc 50.2 mp. 2. Fábián 2 perc 53 mp. 100 m. hát: 1. Galambos 1 perc 13.8 mp. 2. Farkas 1 perc 17.2 mp. 100 m. gyors: 1. Kőrösi 1 perc 01.6 mp. 2. Tatos 1 perc 01.8 mp. 3. Eleméri 1 perc 02 mp. A 100 m. hölgy gyorsúszásban Ács Ilona versenyen kívül 1 perc 11.8 mp-el győzött. Budapest műugró bajnokságát Hidvégi nyerte 139.88 ponttal. 2. Holubán 109.28 ponttal.

SPORTSEMÉNYEK

Tenisz Club—Haggibbor 5:0

A szombaton és vasárnap lejátszott Camarasescu teniszkupa mérkőzést a Tenisz Club főlényesen nyerte s ezzel bekerült az erdélyi zóna döntőjébe, ahol a Dermata csapata lesz az ellenfele. A TC részéről Pusztay és Krebsz, a Haggibbor részéről Simon II., Thury I. és Blatt I. játszott. Részletes eredmények a következők: Pusztay—Blatt I. 6:0, 6:0, 6:0. Krebsz—Simon II. 6:0, 12:10, 6:2. Pusztay, Krebsz—Simon, Thury I. 6:0, 6:0, 6:0. Pusztay—Simon II. 6:0, 6:0, 6:0. Krebsz—Blatt I. 6:0, 7:5, 6:4. A TC—Dermata szondöntő lejátszására még július folyamán sör kerül.

Sporthírek mindentől

A München—Milano közötti német—olasz kerékpáros mérkőzést egyenlően az olasz Morigi nyerte 17 óra 28 perc 28 mp. összidővel. 2. Sager német 17 óra 20 perc 35 mp. Csapatversenyben: 1. Németország 104 óra 11 p. 30 mp. összidővel. 2. Olaszország 104 óra 18 perc 04 mp.

TRÓNUSDÖNTŐ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: KUN-BÁN ANDRIS

25

— Tapsolok a komornádnak, — ajánkozott Oliver.

— Nem, nem, — lehettem és ástóztam. Erre maga segített a vetkőzésnél és még a cipőmet és harisnyámat is lehuzta. Aztan karjaiba emelt és óvatosan belefektetett ágyamba. Nyomban mélyeket lélekztem, mintha aludnék. De voltaképpen szempilláim mögül figyeltem Olivert.

Sokáig figyelmesen nézett engem. Hirtelen dühösen felemelte a két öklét és a következő pillanatban nagyokat sujtott saját homlokára.

Az volt az érzésem, hogy saját magát akarja bántani könnyelműségéért.

Levetkőzött, elfújta a gyertyát és lábujjhegyen ment a saját ágyához. Vigyázva, kerülve minden neszt, lefeküdt, nehogy felébresszen.

A szomszédos ágyból még egyszer átnyult és óvatosan megismogatta a fejemet.

Erre aztán tényleg elaludtam.

Röggel Oliver szerelmes csókjára ébredtem.

Ott állott ágyam előtt. Készen volt az emene felre.

— Ne haragudj, Liane, — mondta lágý hangon — de nem akartam elmenni hazulról búcsú nélkül. Aludj tovább édes.

Újra fölem hajolt és megcsókolt.

A takaró alól kinyújtottam két karomat, körülöleltem a nyakát és visszacsókoltam.

Amikor elment, feltettem magamban, hogy sem Charles Fitz-Underwood kapitányról nem beszéllek neki többet, sem a kártyázását nem említem. Hátha erre ismét visszatér régi boldogságunk, amely mint a fészkeről elriasztott madárka kerül minket, de

A Rapid FC visszalép? Külföldi sportkörökben az a hír terjedt el, hogy a bucurestii Rapid FC csapata visszalép a kis KK mérkőzésből és így szerdán nem játszik a Gradjanszky ellen. A hírt még nem erősítették meg, így nem lehet biztosan tudni, hogy a román csapat elutazik-e, vagy sem Szabadkára.

A Rapid FC utánpótlása. A fővárosi vasutasklub vezetősége elhatározta, hogy a játékosait a jövőben az AGMR kerületi csapatban készíti elő és csak azután használja az első csapatban. Ennek ellenében az AGMR szabadon használhatja a giulestii pályát és több játékost is kap kölcsön a Rapidtól.

Felozslótt a Hungária. A budapesti Hungária vezetősége hétfőn ülést tartott és azon kimondta az egyesület felozslatását. A határozatban a vezetőség hangsúlyozta, hogy a nagy-névű sportegyesület dicsőséges mult után szünteti be működését, mivel nem bír megbirkózni az egyre súlyosodó anyagi nehézségekkel. A Hungária játékosai szabadok és anyagi ellenszolgáltatás nélkül átigazolhatók más egyesületekbe.

várja, hogy a baj elmúljon és visszaszállhasson a fészek ölébe.

Délben pontosan hazajött Oliver. Édességét hozott és felélté figyelmes volt.

A szeme sarkában azonban ott ólálkodott az aggodalom, hátha mégis szóvá teszem az éjszakai kártyajelenetet.

En pedig mindenről csacsogtam, csak éppen arról nem.

Eszrevettem, hogy könnyed csevegésemet hálásan fogadja.

Délután láthatólag megnyugodva távozott a kaszárnyába. En pedig nekiültem a napióírásnak.

31.

Madrasz, 1838 november 21.

Ama szomorú emlékeztető éjszaka óta, amikor Olivert kártyázni és veszténi láttam, rendszeren jár haza és az estéket is velem tölti.

Már most teljesen eltűnt az aggodalma, hogy én az akkori eseményeket szóvá teszem.

Állom fogadásom.

Megint boldog vagyok és boldogságomat meg akarom tartani. Miért zavarjam azt meg magam?

Remélem, hogy Fitz-Underwoodnak elegendő és állandó büntetés lesz az, ha megkezdődik nála a lelkiismereti furdalás a történetek fölött. Mert hogy lelkiismeretében az önvád előbb-utóbb megszólal, abban egészen biztos vagyok.

Biztos vagyok benne, hogy Oliver többé nem vesz kezébe az ördög bibliáját.

Három hete, hogy utoljára kártyázott és nem kell sok idő, teljesen elfelejti a kártyát.

Életünk ege ismét felhőtlen.

32.

Madrasz, 1838 december 26.

Két év előtt, karácsony második napján végtelenül boldogtalan voltam. Akkor jelentette ki ugyan apám, hogy sohasem egyezik bele, hogy James Oliver hadnagy felesége legyek.

A sors azonban úgy akarta, hogy a következő karácsonyon Oliverrel már feleség és férj legyünk. Nagyon boldog volt első karácsonyunk és boldog ez a mostani is. Teljesen elfelejtettem azokat a szomorú napokat, amelyek az utóbbi hónapokban győrték, mert köztem és Oliver között megzavarodott a jó egyetértés.

MOZI

MOZIK MŰSORA:

Szerda, július 10.

APOLLÓ: Ha a lányok megnőnek (angol film).
CAPITOL: A fekete párdúc (angol film).
CORSO: A kísértés órája (angol film).
SCALA: Berry őrmester (német film).

Oliverrel tegnap is és ma is az anglikán imaházban voltunk és ujjongva, örvendező szívvel énekeltem:

— Krisztus Urunk áldott születése...

33.

Madrasz, 1839. január 1.

Ujév napja.

Nagyon boldogan kezdődött, szerencsétlenül folytatódott és szomorúan végződött be a számomra.

Röggel Oliver csókkal és ajándékkal kedveskedett.

— Egyetlen Lianem, — mondta — kívánom, hogy az esztendő, amely ma ránk virradt, mindvégig vidám és boldog legyen és hogy együtt még sok-sokszor érezzük meg az évek fordulását.

A délelőtti folyamán diszbe öltözött és elment. Ujévkora a tisztikar tiszteleg a parancsnoknál. Utána a kaszinóban villásreggeliznek. Oliver erről nem maradhatott el.

De megígérte, hogy a villásreggeli után hazasiet és az egész napot nekem szenteli.

Vidám voltam, énekeltem és még táncoltam is magamban. Esembe jutott a régi babona, hogy a milyen az újév, olyan lesz az egész esztendő. Éppen azért azon voltam, hogy nagyon jókedvű legyek.

Nagy gonddal öltözködtem és szépítettem is magamat, mert azt akartam, hogy minél jobban tessen Olivernek.

Délelőtt tíz után bejött az egyik szolgál, két karját egybe fonta a mellén, földig hajolt, utána jelentette:

— Egy szahib itt lenni.

— Katonatiszt? — kérdeztem.

— Szahib nem lenni tiszt. Mondani, bejönni kelleni neki.

— Küldjed be.

Nagyon ellenszenves arccal, gonosz tekintettel, szakállas arcu férfi lépett be.

Amikor engem meglátott, kissé zavartan hebegte:

— Bocsánat, lady, de nekem James hadnagy úrral van sürgős beszédem.

— Nincs itthon.

— Az baj, de nem nekem baj.

(Folytatjuk)

Rádió

SZERDA, JÚLIUS 10

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasások. 13.10: A Rádió Szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: A 15. honvéd gyalogezred zenekara. 15.30: Hírek. 17.20: Eöry Kálmáné meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Operettrészletek hanglemezről. 18: „A magyarság új honfoglalása a török-vész után”. Előadás. 19.30: Veress Károly cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: A Váci Vox Humana Énekkar. 21: Rádió a rádióról. 21.10: „Sárgarigófészek”. Operett 3 felvonásban. Kb. 22.20: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 22.50: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. Az előadás után kb. 24.35: Lakatos Flóris és fia cigányzenekara. 1.05: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 11.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Telegyné Majláth Mária grófnő énekel. 13.40: Hírek. 13.55: Mártonné Vaszilewa Bojanka gondolkázik. 14.20: Időjelzés, időjárás. Vizállás. 14.30: A Melles Bé-

la zenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszín hallgatóknak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. Hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Bura Sándor cigányzenekara. 19: „Hogyan készül a világ legnagyobb távcsöve”. 19.20: Hanglemezek. 20.05: „Amerika és az erdélyi kérdés”. Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Kárpáth Zoltán dr. magyar nótákat zongorázik. 20.40: „Bábel kövei”. „A költő és a nagyváros”. Előadások. 21.10: Lóversenyeredmények. 21.15: Az Operaház zenekara. 22.40: Hírek. Időjárásjelentés. Hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Oláh Kálmán cigányzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 24.25: Filmdalok és jazz-számok hanglemezről. 1.05: Hírek.

PÉNTEK, JÚLIUS 13.

Bucuresti. Radio Romania és Rádió Bucuresti. 13: Kulturális hírek. 13.15: Hangverseny. 14: Hírek. 14.30: Hangverseny. 15: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 20: Időjelzés, hangverseny. 20.30: Hírek. 20.50: Hírek magyar nyelven. 21: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven. 21.15: Hangverseny. 22: Hírek. 22.15: Hangverseny. 23.30: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Előadások. 13.10: Toll Árpád cigányzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Heinemann Sándor jazz-zenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Magyar helyesírás, előadás, utána ifjúsági közlemények. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Hanglemezek. 18.45: Az erdélyi városok magyarsága, előadás. 19.15: Kalmár Pál magyar nótákat énekel, kiséri Farkas Béla cigányzenekara. 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Az új mama, hangjáték hét képből. 21.55: Kéllügyi negyedóra. 22.10: Szlatko Topolski hegedül a magyar-jugoszláv művészsere keretében. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Hanglemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Sárközi Gyula cigányzenekara. 1.05: Hírek.

ÚJ KÖNYVEK

— Rembrandt, Csebi Pogány István tanulmánya, 32 műmelléklettel. A Balló ösztöndíjjal folytatott nyugateurópai művészeti tanulmányút gyümölcse ez a könyv, melyben a fiatal festőművész avatott tollal hatol a nagy hollandi mester művészetének mélyebb titkaiba. Küzdelmes életén, környezetén, családján és elsősorban művein keresztül mélyreható művészeti szemmel s Rembrandt alkotásainak misztikus megnyilatkozásaira egyéni módon, nem egyszer művészi szubjektivitással rezonáló lélekkel és eleven erővel mutatja be ezt a csodálatos emberi magasságokat és mélységeket kifejező géniuszt. Csebi Pogány István: Rembrandt c. műve az Officina könyvkiadó illusztrált kiadásában, de az Officina képeskönyveknél lényegesen nagyobb alakban jelent meg, az Officina legújabb könyvei sorában. (Makkai László: Erdélyi városok, Janus Pannonius: A Duna mellől, Rexa Dezső: Pest—Buda, Lestyán: Jósoknyv, Álomfejtés, Hajdú Ernőné: Főzzünk okosan). Az Officina legújabb könyvei közül a Rembrandt-al hasonló kiállítás folytán kiemeljük: Dr. Lechner: Az építőművészet kis tükré c. művét, a mely 250 ábrával, egészvászonkötésben 297 lei. Csebi Pogány István: Rembrandt füzve illusztrált borítóval könyvnapra áron 130 lei, később 159 lei, egészvászonkötésben könyvnapra áron kedvezményre 168 lei, később 221 lei. Kapható minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje az Officina kiadványok teljes jegyzékét.

— Kosztolányi—Ilyés: Lenni, vagy nem lenni. Kosztolányi hátrahagyott műveit Ilyés Gyula rendezte sajtó alá és látta el bevezetővel. Ezen művek I. kötete „Eros várunk a nyelvet” (A magyar szó és gondolat tisztaságáról), II. kötete pedig „Lenni, vagy nem lenni”. (A magyar irodalom klasszikusai Balassától Vajdáig). A könyv tartalmából kiemeljük: Lenni, vagy nem lenni. Balassa Bálint, Pázmány Péter, Gyöngyösi István, Apor Péter. A kuruc költészetéről. Mikos Kelemen, Gvadányi József, Bessenyei György. Virág Benedek, Kármán József, Csokonai Vitéz Mihály, Kazinczy Ferenc, Katona József, Cenkai Napló. Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi Sándor, Madách Imre, Jókai Mór, Tóth Kálmán. Vajda János. Kosztolányi posthumus kötetét könyvnapra jelentek, Nyugat kiadásában, szép kiállításban. Egy-egy kötet könyvnapra ára díszkötésben 228 lei, rendez bolti ára 304 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Kolozsvár. Kérje a Nyugat könyvének teljes jegyzékét.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Atlasi keres

Takarítást, mosást, vasalást vállal II. Str. Telegrafiuui 35. ajtó 8. 1210

Háztartás vezetését, gyermekek nevelését, vagy középiskolás korrepetálását vállalja 40 éves, r. k. középiskola 5 osztályát végzett, elvált asszony, aki románul, magyarul és németül tökéletesen beszél. Olyan úri család szíves megkeresését kéri a lap kiadóhivatalába, ahol 7 éves fiával ellehetne. Szerény díjazást, megértő otthont keres. 11280

Lakás

Négyszobás modern lakás, valamint nagy iroda helyiségek azonnalra kiadók Belváros központjában. I., Str. 24 Februarie 6 szám. 1137

Olesón kiadók augusztus 1-re emeleti modern 1 szobás lakások új villában. III., Piata Mărzescu 2, szobában a Rapid pályával Russu, Str. Cluj-tól. 1136

Különbejárattú bútorozott szoba fürdőszoba használattal, magánházban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., IV., Str. Mircea Voda 3. 1210

A 2-es villamoshoz közel a stranddal szemben, nyugalmas helyen, kétszobás lakás tiszta, újonnan festett, azonnal kiadó. II., Mistral 17. 1144

Különbejárattú bútorozott szoba belvárosi villában kiadó, azonnalra, esetleg penzióval, fürdőszoba és telefonhasználattal. I., Str. Milano 4. 1145

Özvegy Mandics Andrásné mélyen szomorodott szívvvel tudatja, hogy a legjobb férj, apa, após, rokon

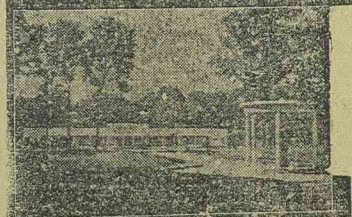
Mandics András
állami nyugdíjas

72 éves korában rövid szenvedés után meghalt.

A megboldogult földi maradványait július 10-én, szerdán délután félhat óraker helyezik örök nyugalomra a görög katolikus vallás szertartása szerint a józsefvárosi temető kápolnájából.

Mandics Andrásné született Lengyel Iona, a felesége. Mandics Ferenc, fia, Mandics Ida, menyé és a rokonság.

BAILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszese, dőst, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezon: május 1-től október 15-ig

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Nyomtatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. n. e. Arad.

Adas-vétel

Elsőrendő világmárkás rövid kereszt-húros Bösendorfer zongora, úgyszintén egy kitűnő kereszt-húros pianó (új állapotban) sürgősen eladó. I., Str. Turin 6. I. em. Telefon: 38—13. 1142

Külfönjele

Biztos egzisztenciát nyújtó üzlet átvételéhez 150—200.000 lei tőkével társnőt keres intelligens, 50 éves, katolikus kereskedő. Vallás mellékes. Leveleket fényképpel „Házasság lehetőség” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1040

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

iodrász

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1—2—3—6 villamos megállójánál.